

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 27. helmikuuta 2026
(OR. en)

11787/24
ADD 1

Toimielinten väliset asiat:
2024/0101(NLE)
2024/0102(NLE)

AELE 72
AND 13
SM 13
MI 659

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Sopimus Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä erillisten osapuolten
Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan välisestä assosiaatiosta

ANDORRAN PÖYTÄKIRJA

I OSA

EU:N JA ANDORRAN VÄLINEN YHTEISTYÖ

1 ARTIKLA

Euroopan yhteisön ja Andorran ruhtinaskunnan välisen yhteistyösopimuksen korvaaminen ja seuraanto

Tämä sopimus korvaa Brysselissä 15 päivänä marraskuuta 2004 tehdyn Euroopan yhteisön ja Andorran ruhtinaskunnan välisen yhteistyösopimuksen¹ ja toimii sen seuraajana.

¹ EUVL L 135, 28.5.2005, s. 14.

2 ARTIKLA

Yhteistyötä koskevat erityismääräykset

1. Puitesopimuksen 64 artiklan nojalla tehtävässä EU:n ja Andorran välisessä yhteistyössä otetaan huomioon kokemukset, jotka on saatu Andorran osallistumisesta EU:n ohjelmiin ja etenkin nykyisiin alueellisen yhteistyön ohjelmiin ja rajat ylittävän yhteistyön rakenteisiin Pyreneiden alueella.
2. Tätä varten EU ja Andorra sopivat tiivistävänsä alueellista yhteistyötään EU:n rajatylittävää, valtioiden välistä ja alueiden välistä yhteistyötä koskevan politiikan mukaisesti ja tarkastelevat koordinoituja toimia kehittääkseen Andorraa ympäröiviä raja-alueita, jotta Pyreneiden alueella harjoitettava politiikka vastaisi Alppien alueella harjoitettavaa politiikkaa. Samalla EU ja Andorra sopivat kehittävänsä keskinäistä yhteistyötään vuoristoalueilla noudattaen EU:n politiikkaa, jolla varmistetaan maatalousmaan jatkuva ja kestävä käyttö, taloudellinen kehitys ja luonnonympäristön suojeleminen.

II OSA

TAVAROIDEN VAPAA LIKKUVUUS

1 LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

3 ARTIKLA

Periaatteet

Tavaroiden vapaa liikkuvuus EU:n ja Andorran välillä perustuu toisaalta tulliliittoon ja toisaalta siihen, että Andorra hyväksyy tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat EU:n säädökset.

4 ARTIKLA

EU:n ja Andorran välinen tulliliitto

Tällä sopimuksella perustetaan EU:n ja Andorran välinen tulliliitto, jäljempänä 'EU-AD-tulliliitto', jolla korvataan Luxemburgissa 28 päivänä kesäkuuta 1990 tehdyllä Euroopan talousyhteisön ja Andorran ruhtinaskunnan välisellä sopimuksella¹ perustettu tulliliitto ja joka toimii sen seuraajana, jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä.

¹ EUVL L 374, 31.12.1990, s. 16.

5 ARTIKLA

EU–AD-tulliliiton soveltamisala

1. EU–AD-tulliliitto kattaa kaikki tavarat, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän osan 2 luvun 10 artiklassa vahvistettujen erityismääräysten soveltamista.
2. EU–AD-tulliliitto kattaa sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013¹ (unionin tullikoodeksi) 4 artiklassa tarkoitetun EU:n tullialueen, jäljempänä 'EU:n tullialue', että Andorran alueen.
3. EU–AD-tulliliitto kattaa tavarat, jotka
 - a) on tuotettu EU:n tullialueella tai Andorrassa, mukaan lukien kokonaan tai osittain kolmansista maista tulevista tuotteista saadut tuotteet, jotka ovat vapaassa liikkeessä EU:n tullialueella tai Andorrassa; ja
 - b) tulevat kolmansista maista ja ovat vapaassa liikkeessä EU:n tullialueella tai Andorrassa.
4. Kolmansista maista tulevien tuotteiden katsotaan olevan vapaassa liikkeessä EU:n tullialueella tai Andorrassa, jos asiaankuuluvat tuontimuodollisuudet on täytetty, tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut on kannettu ja kyseisten kolmansista maista tulevien tuotteiden tulleja tai maksuja ei ole palautettu kokonaan tai osittain.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

5. EU–AD-tulliliitto kattaa myös EU:n tullialueella tai Andorrassa tuotetut tavarat, joiden valmistuksessa on käytetty sellaisia kolmansista maista tulevia tuotteita, jotka eivät ole vapaassa liikkeessä EU:n tullialueella eivätkä Andorrassa. EU–AD-tulliliittoa koskevia määräyksiä sovelletaan kuitenkin tällaisiin tavaroihin vain, jos assosioitunut viejäosapuoli kantaa EU:n tulleja kyseisten tavaroiden valmistuksessa käytetyistä, kolmansista maista tulevista tuotteista.

6 ARTIKLA

Yhteisen kauppapolitiikan täytäntöönpanotoimenpiteet

1. Poiketen siitä, mitä puitesopimuksen 81 artiklassa määrätään, Andorran on sovellettava sellaisenaan neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2658/87¹ säädettyjä toimenpiteitä, joita EU soveltaa EU:n tullialueelle tuotaviin tai sieltä vietäviin tavaroihin, lukuun ottamatta tariffikiintiöitä.
2. Siltä osin kuin tällaiset velvoitteet koskevat EU:n ja kolmansien maiden välistä tavarakauppaa, Andorra soveltaa sellaisenaan kaikkia sellaisista kansainvälisistä sopimuksista johtuvia velvoitteita, jotka on tehnyt
 - a) EU;
 - b) EU:n puolesta toimivat EU:n jäsenvaltiot; tai
 - c) EU:n jäsenvaltiot ja EU yhdessä toimien.

¹ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1987, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1).

3. Sekakomitea voi tehdä päätöksiä liitteessä XXV olevan I osan päivittämisestä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 1 kohdan soveltamista.
4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin on sisällyttävä toimenpiteet, jotka johtuvat liitteessä XXIV olevassa 2 luvussa ja liitteessä XXV olevassa I osassa tarkoitettujen EU:n säädösten soveltamisesta EU:ssa.
5. Andorran on saatettava liitteessä XXV olevassa II osassa luetellut EU:n säädökset osaksi oikeusjärjestystään.
6. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa sovelletaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta assosioituneen valtion pöytäkirjan liitteissä I ja II vahvistettujen erityismääräysten tai -sääntöjen soveltamista.

7 ARTIKLA

Tulliyhteistyön alakomitea

1. Poiketen siitä, mitä puitesopimuksen 76 artiklan 8 kohdan ensimmäisessä virkkeessä määrätään, perustetaan tulliyhteistyön alakomitea. Sekakomitea määrittää työjärjestyksessään tulliyhteistyön alakomitean menettelytavat, kokoonpanon ja toiminnan.
2. Tulliyhteistyön alakomitea tarkastelee tähän sopimukseen sisältyvien tullimääräysten tulkintaa ja täytäntöönpanoa koskevia kysymyksiä määräajoin tai jonkin assosioituneen osapuolen pyynnöstä. Se käsittelee myös kaikkia kysymyksiä, jotka liittyvät EU:n ja Andorran väliseen tulliyhteistyöhön ja keskinäiseen hallinnolliseen avunantoon tulliasioissa.

3. Tulliyhteistyön alakomitea voi antaa omasta aloitteestaan tai sen on annettava sekakomitean pyynnöstä sekakomitealle tulliasioita koskevia suosituksia. Sekakomitea vastaa tällaisiin suosituksiin päätöksellä.

2 LUKU

ERITYISMÄÄRÄYKSET

8 ARTIKLA

EU:n neuvottelemat etuuskohtelusopimukset

EU tekee kolmansien maiden kanssa käymissään kauppaneuvotteluissa kaikkensa, jotta sovellettavat etuuskohtelujärjestelyt laajennettaisiin koskemaan Andorran alkuperä tuotteita.

9 ARTIKLA

EU:n neuvottelemat vastavuoroista tunnustamista koskevat sopimukset

EU tekee vastavuoroista tunnustamista koskevista sopimuksista kolmansien maiden kanssa käytävissä neuvotteluissa kaikkensa, jotta vaatimustenmukaisuuden arviointiin ja tuotteiden merkitsemiseen liittyvät kyseiset vastavuoroista tunnustamista koskevat sopimukset laajennettaisiin koskemaan Andorraa.

10 ARTIKLA

Tupakkatuotteiden asteittainen sisällyttäminen EU–AD-tulliliittoon

1. Harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää koskevan kansainvälisen yleissopimuksen¹, joka on tehty Brysselissä 14 päivänä kesäkuuta 1983 ja jonka EU on hyväksynyt neuvoston päätöksellä 87/369/ETY², liitteenä olevan nimikkeistön (HS-nimikkeistö) 24 ryhmään kuuluvien EU:n tuotteiden, jäljempänä 'HS-nimikkeistön 24 ryhmään kuuluvat tuotteet', tuonnissa Andorraan sovellettavat tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut poistetaan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen asteittain 30 vuoden siirtymäkauden aikana tämän artiklan 2–5 kohdassa määrättyjen järjestelyjen mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta puitesopimuksen II osan 1 luvun ja tämän pöytäkirjan II osan 1 luvun soveltamista.
2. Järjestelyt, joita sovelletaan HS-nimikkeistön 24 ryhmään kuuluvien tuotteiden tuonnissa kolmansista maista Andorraan, eivät saa olla hyödyllisempiä kuin järjestelyt, joita sovelletaan samojen tuotteiden tuontiin EU:sta.
3. HS-nimikkeistön, sellaisena kuin se on vuoden 2022 toisinnossa³, nimikkeiden 24.02, 24.03 ja 24.04 tuotteisiin, jotka on valmistettu EU:ssa raakatupakasta ja jotka täyttävät tämän pöytäkirjan II osan 1 luvun 5 artiklan 3 kohdan edellytykset, ovat Andorraan tuotaessa oikeutettuja etuustulliin, jonka suuruus on 60 prosenttia Andorrassa kolmansista maista tuotaviin samoihin tuotteisiin sovellettavasta tullista.

¹ EYVL L 198, 20.7.1987, s. 3.

² Neuvoston päätös 87/369/ETY, tehty 7 päivänä huhtikuuta 1987, harmonisoitua tavarankuvaus- ja -koodausjärjestelmää koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja siihen liittyvän muutospöytäkirjan hyväksymisestä (EYVL L 198, 20.7.1987, s. 1).

³ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/1832, annettu 12 päivänä lokakuuta 2021, tariffi- ja tilastonimikkeistöä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 385, 29.10.2021, s. 1).

4. Edellä olevassa 2 kohdassa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta ja 3 kohdassa tarkoitetun etuustullin laskemisesta johtuvia tulleja ja vaikutukseltaan vastaavia maksuja, jäljempänä 'perustullit', ovat Andorran tämän sopimuksen voimaantulopäivänä soveltamia tulleja ja vaikutukseltaan vastaavia maksuja.
5. Andorraan tuotaviin HS-nimikkeistön 24 ryhmän EU-tuotteisiin sovellettavat tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut poistetaan asteittain seuraavissa kuudessa vaiheessa:
- a) seitsemän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut alennetaan 95 prosenttiin perustulleista;
 - b) kymmenen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut alennetaan 90 prosenttiin perustulleista;
 - c) 15 vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut alennetaan 70 prosenttiin perustulleista;
 - d) 20 vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut alennetaan 50 prosenttiin perustulleista;
 - e) 25 vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut alennetaan 30 prosenttiin perustulleista; ja
 - f) 30 vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä ja joka vuosi sen jälkeen tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat 0 prosenttia.

11 ARTIKLA

Seurantamekanismi siirtymäkauden aikana

1. HS-nimikkeistön 24 ryhmään kuuluvien tuotteiden osalta Andorra toimittaa EU:lle ennen kunkin kuukauden 15 päivää tiedot kuukausittaisista muutoksista Andorrassa tuotettujen ja valmistettujen raakatupakan ja tupakkatuotteiden tuonti-, markkinointi- ja vientimäärissä.
2. Andorra toimittaa EU:lle ennen kunkin vuoden 1 päivää syyskuuta raportin seuraavien tekijöiden kehityksestä:
 - a) julkisen talouden tilanne, mukaan lukien tupakasta saatujen verotulojen osuus;
 - b) Andorran talouden monipuolistuminen etenkin maatalousalalla;
 - c) raakatupakan ja tupakkatuotteiden tuotanto, tuonti, markkinointi ja vienti; ja
 - d) Andorran toteuttamat toimenpiteet petosten ja salakuljetuksen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi (lainsäädäntö, täytäntöönpano sekä hallinnolliset, oikeudelliset ja aineelliset valmiudet).
3. Andorra ottaa 2 kohdassa tarkoitetun raportin kattamien seikkojen arvioimiseksi huomioon erityisesti seuraavat indikaattorit:
 - a) muutokset valtion tulojen määrässä;

- b) kannetut tullit sekä välittömät ja välilliset verot;
- c) tupakkaverosta saatavien tulojen osuuden muuttuminen julkisessa taloudessa;
- d) tupakkasadosta saatavien tulojen suhteellisen osuuden muuttuminen verrattuna maataloilta saatuihin kokonaistuloihin;
- e) (Andorrassa ja ulkomailla tehtyjen) sijoitusten kehitys;
- f) Andorran työllisyystilanteen kehitys;
- g) matkailijavirtojen kehitys;
- h) muutokset raakatupakkaa ja tupakkatuotteita koskevissa kuukausittaisissa tiedoissa eli muutokset raakatupakan ja tupakkatuotteiden määrissä, jotka on
 - i) tuotettu ja valmistettu Andorrassa;
 - ii) tuotu EU:sta ja kolmansista maista;
 - iii) markkinoitu Andorrassa; ja
 - iv) viety EU:hun ja kolmansiin maihin;

lisäksi on otettava huomioon kyseisissä kuukausittaisissa tiedoissa edeltävään vuoteen verrattuna tapahtuneet muutokset sekä viiden edellisen vuoden keskiarvo;

- i) muutokset tupakkatuotteiden myyntihinnassa Andorrassa (painotettu keskihinta, joka perustuu markkinoituja määriä koskeviin tietoihin; vähimmäis- ja enimmäishinta) sekä kyseisen myyntihinnan koostumuksessa (verot ja muut tekijät); ja
 - j) konkreettiset tiedot petosten ja salakuljetuksen ehkäisy- ja torjuntatoimenpiteiden tehokkuudesta ja etenkin seuraavat:
 - (i) lainsäädännöllinen ja oikeudellinen kehitys;
 - (ii) muutos petosten ja salakuljetuksen torjuntaan osoitetun henkilöstön määrässä;
 - (iii) petosten ja salakuljetuksen torjuntaan tarvittavien laitteiden kehitys;
 - (iv) naapurimaiden kanssa tehtävä yhteistyö; ja
 - (v) ehkäisy- ja torjuntatoimenpiteiden lukumäärä ja arvo.
4. Joka viides vuosi taikka EU:n tai Andorran pyynnöstä pidetään kokous, jossa EU:lle ja Andorralle tiedotetaan niiden indikaattoreiden kehityksestä, joilla mitataan, miten asteittainen siirtyminen tupakkatuotteiden vapaaseen liikkuvuuteen vaikuttaa Andorraan.
5. Sekakomitea voi päättää mukauttaa 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tekijöitä ja indikaattoreita.
6. Jos Andorran talouden, ja erityisesti tupakka-alan, monipuolistamisessa tapahtuu tyydyttävää kehitystä, sekakomitea voi päättää keskeyttää 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen ja 2 kohdassa tarkoitetun raportin toimittamisen.

12 ARTIKLA

Tupakkaa koskevat suojatoimenpiteet

1. Jos tämän HS-nimikkeistön 24 ryhmään sovellettavan asteittaisen tullien poistamisen aikataulu aiheuttaa vakavia taloudellisia, verotuksellisia, yhteiskunnallisia tai ympäristöön liittyviä vaikeuksia, Andorra voi yksipuolisesti toteuttaa suojatoimenpiteitä kyseisen aikataulun mukauttamiseksi tässä artiklassa määrätyin edellytyksin ja sen mukaisesti.
2. EU voi yksipuolisesti toteuttaa asianmukaisia suojatoimenpiteitä tämän artiklan mukaisesti ja siinä määrätyin edellytyksin, jos se katsoo, että on tapahtunut jokin seuraavista:
 - a) petosten ja salakuljetuksen ehkäiseminen ja torjunta on kehittynyt epäsuotuisasti Andorrassa;
 - b) raakatupakan ja tupakkatuotteiden tuotanto, tuonti, markkinointi tai vienti on lisääntynyt kielteisellä tavalla; tai
 - c) tupakkatuotteiden hintaerot, mukaan lukien verot, ovat kasvaneet Andorran ja EU:n jäsenvaltioiden välillä etenkin verrattuna siihen naapurina olevaan EU:n jäsenvaltioon, jossa hinta on alhaisin.
3. Edellä olevan 1 ja 2 kohdan mukaisten suojatoimenpiteiden soveltamisala ja kesto on rajoitettava siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä 1 kohdassa tarkoitettujen vakavien taloudellisten, verotuksellisten, yhteiskunnallisten tai ympäristöön liittyvien vaikeuksien korjaamiseksi.

4. Jos Andorra tai EU aikoo toteuttaa suojoitoimenpiteitä 1 tai 2 kohdan nojalla, Andorra tai EU ilmoittaa asiasta viipymättä toiselle assosioituneelle osapuolelle ja toimittaa kaikki asiaankuuluvat tiedot.
5. Puitesopimuksen 97 artiklan 4–9 kohtaa sovelletaan.

13 ARTIKLA

Tupakkaan siirtymäkauden aikana sovellettavat alkuperäsäännöt

1. Tämän luvun 10 artiklassa määrätyn siirtymäkauden aikana Andorrasta peräisin olevat HS-nimikkeistön 24 ryhmän tuotteet vapautetaan EU:hun tuotaessa tuontitulleista.
2. HS-nimikkeistön 24 luvun tuotteisiin sovellettavat alkuperäsäännöt ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät vahvistetaan tämän pöytäkirjan lisäyksessä 1.

3 LUKU

MATKUSTAJIEN VEROVAPAAT TUOMISET

14 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. EU ja Andorra myöntävät toisesta assosioituneesta osapuolesta tulevien matkustajien henkilökohtaisissa matkatavaroissa tuotaville tavaroille rahamääräisiin raja-arvoihin tai määrällisiin rajoituksiin perustuvia vapautuksia tuontitulleista, arvonlisäverosta tai yleisestä välillisestä verosta ja valmisteverosta, jos tällainen tuonti ei ole luonteeltaan kaupallista.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa tuontia ei pidetä luonteeltaan kaupallisena, jos:
 - a) tuonti on luonteeltaan satunnaista, ja
 - b) tuontiin sisältyy yksinomaan matkustajien henkilökohtaiseen tai perheen käyttöön tarkoitettuja tavaroita taikka lahjaksi tarkoitettuja tavaroita.
3. Tavaroiden luonteen ja määrän on oltava sellaisia, ettei niitä voida pitää kaupallisiin tarkoituksiin tuotavina tavaroina.

15 ARTIKLA

Rahamääräiset raja-arvot ja määrälliset rajoitukset

1. Tämän luvun 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vapautusten on oltava samat kuin vapautukset, joita sovelletaan EU:ssa kolmansien maiden osalta neuvoston direktiivin 2007/74/EY¹ mukaisesti.
2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, ja edellyttäen, että tavarat hankitaan toisen assosioituneen osapuolen kotimarkkinoiden yleisten verotusedellytysten mukaisesti, 3 ja 5 kohdassa määrättyjä rahamääräisiä raja-arvoja ja määrällisiä rajoituksia sovelletaan.
3. Niiden tavaroiden, joihin sovelletaan rahamääräistä kynnysarvoa, vapautuksen kokonaisarvo on kolme kertaa suurempi kuin EU:n kolmansiin maihin soveltaman vapautuksen arvo. Tätä kohtaa ei sovelleta alle 15-vuotiaisiin matkustajiin.
4. Rahamääräisiä raja-arvoja sovellettaessa yksittäisen tavaran arvoa ei voida jakaa.

¹ Neuvoston direktiivi 2007/74/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2007, kolmansista maista tulevien matkustajien tuomien tavaroiden vapauttamisesta arvonlisä- ja valmisteverosta (EUVL L 346, 29.12.2007, s. 6).

5. Sellaisten tavaroiden osalta, joihin sovelletaan määrällisiä rajoituksia, vapautukset vahvistetaan seuraavasti:

a) tupakkatuotteet:

- 300 savuketta, tai
- 150 pikkusikaria,

tai

- 75 sikaria, tai
- 400 grammaa piippu- ja savuketupakkaa.

Kukin ilmoitettu paljous vastaa 100:aa prosenttia tupakkatuotteille myönnettyistä kokonaisvapautuksista.

Pikkusikarit ovat sikareita, jotka painavat enintään 3 grammaa kappale.

Yksittäisen matkustajan osalta vapautusta voidaan soveltaa kaikenlaisiin tupakkatuotteiden yhdistelmiin edellyttäen, että yksittäisistä verovapautusmääristä käytettyjen osuuksien yhteenlaskettu määrä on enintään 100 prosenttia;

b) alkoholi ja alkoholijuomat, viinit ja oluet:

- yhteensä 1,5 litraa alkoholia ja alkoholijuomia, joiden alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia, tai denaturoimatonta etyylialkoholia, jonka alkoholipitoisuus on vähintään 80 tilavuusprosenttia; tai
- yhteensä kolme litraa alkoholia ja alkoholijuomia, joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia; ja
- viisi litraa kuohumatonta viiniä ja yhteensä 20 litraa olutta.

Kukin ilmoitettu paljous vastaa 100:aa prosenttia alkoholille ja alkoholijuomille, viineille ja olueille myönnettyistä kokonaisvapautuksista.

Yksittäisen matkustajan osalta vapautusta voidaan soveltaa kaikenlaisiin b alakohdassa tarkoitettujen alkoholi- ja alkoholijuoma- sekä viini- ja olutluokkien yhdistelmiin edellyttäen, että yksittäisistä verovapautusmääristä käytettyjen osuuksien yhteenlaskettu määrä on enintään 100 prosenttia.

6. Edellä olevaa 5 kohtaa ei sovelleta alle 17-vuotiaisiin matkustajiin.

4 LUKU

TURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TULLITOIMENPITEET

16 ARTIKLA

Turvallisuuteen liittyvien tullitoimenpiteiden määritelmä

Tässä luvussa ilmaisulla ”turvallisuuteen liittyvillä tullitoimenpiteillä” tarkoitetaan määräyksiä, jotka koskevat tavaroista annettavaa ilmoitusta ennen niiden saapumista tullialueelle tai poistumista sieltä, valtuutettuja talouden toimijoita koskevia määräyksiä ja määräyksiä, jotka koskevat EU:ssa milloin tahansa voimassa olevan asiaankuuluvan tullilainsäädännön mukaisesti sovellettavia turvallisuuteen liittyviä tullitarkastuksia ja turvallisuuteen liittyvää riskinhallintaa.

17 ARTIKLA

Turvallisuuteen liittyviä tullitoimenpiteitä koskevat yleiset periaatteet

1. EU ja Andorra sitoutuvat soveltamaan turvallisuuteen liittyviä tullitoimenpiteitä kolmansista maista tuotavien tai niihin vietävien tavaroiden kuljetuksiin ja varmistamaan siten yhdenmukaisen turvallisuustason ulkorajoillaan.
2. EU ja Andorra eivät sovelle turvallisuuteen liittyviä tullitoimenpiteitä tullialueidensa välisiin tavarakuljetuksiin.

18 ARTIKLA

Kolmansien maiden kanssa tehdyt sopimukset

1. EU ja Andorra neuvottelevat keskenään ennen kuin kolmansien maiden kanssa tehdään sopimuksia turvallisuuteen liittyviin tullitoimenpiteisiin kuuluvilla aloilla varmistaakseen johdonmukaisuuden tämän luvun kanssa, erityisesti jos neuvoteltuihin sopimukseen sisältyy turvallisuuteen liittyvistä tullitoimenpiteistä poikkeavia määräyksiä.
2. EU ja Andorra sopivat, että jos toinen niistä tekee jonkin kolmannen maan kanssa sopimuksia turvallisuuteen liittyviä tullitoimenpiteitä koskevalla alalla, ne eivät saa aiheuttaa velvoitteita toiselle assosioituneelle osapuolelle, jollei sekakomitea toisin päätä.

19 ARTIKLA

Paikka, jonne saapumisen yleisilmoitus ja ennen tavaroiden poistumista annettava ilmoitus jätetään

1. Saapumisen yleisilmoitus jätetään sen assosioituneen osapuolen toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka tullialueelle tavarat tuodaan kolmansista maista. Kyseinen toimivaltainen viranomainen tekee riskianalyysin saapumisen yleisilmoituksessa olevien tietojen perusteella ja tarpeellisina pidettävät turvallisuuteen liittyvät tullitarkastukset myös silloin, kun tavarat on tarkoitettu vietäviksi toisen assosioituneen osapuolen alueelle.

2. Ennen tavaroiden poistumista annettava ilmoitus jätetään sen assosioituneen osapuolen toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka tullialueella vientimuodollisuudet tai, soveltuvin osin, kolmansiin maihin poistumista koskevat muodollisuudet suoritetaan. Kyseinen toimivaltainen viranomainen tekee riskianalyysin mainitussa ilmoituksessa olevien tietojen perusteella ja tarpeellisina pidettävät turvallisuuteen liittyvät tullitarkastukset.

3. Jos kolmanteen maahan tarkoitetut tavarat poistuvat assosioituneen osapuolen tullialueelta toisen assosioituneen osapuolen tullialueen kautta, ennen tavaroiden poistumista annettava ilmoitus jätetään ainoastaan kyseisen toisen assosioituneen osapuolen toimivaltaisille viranomaisille.

20 ARTIKLA

Turvallisuuteen liittyvät tullitarkastukset ja turvallisuuteen liittyvä riskinhallinta

1. EU ja Andorra tekevät yhteistyötä

- a) vaihtaakseen tietoja, joilla voidaan parantaa ja tehostaa niiden riskianalyysseja ja turvallisuuteen liittyvien tullitarkastusten vaikuttavuutta; ja
- b) määrittääkseen hyvissä ajoin yhteisen riskinhallintakehyksen, yhteiset riskien arviointiperusteet ja yhteiset tarkastusten painopistealueet sekä ottaakseen käyttöön sähköisen järjestelmän tällaisen yhteisen riskinhallinnan toteuttamiseksi.

2. Sekakomitea hyväksyy kaikki 1 kohdan soveltamiseksi tarvittavat päätökset.

21 ARTIKLA

Turvallisuuteen liittyvien tullitoimenpiteiden täytäntöönpanon seuranta

1. Sekakomitea tekee päätökset tavasta, jolla EU ja Andorra valvovat tämän luvun täytäntöönpanoa ja varmistavat turvallisuuteen liittyvien tullitoimenpiteiden noudattamisen. Tällainen seuranta voidaan erityisesti toteuttaa:
 - a) arvioimalla säännöllisesti tämän luvun täytäntöönpanoa;
 - b) tekemällä uudelleentarkastelu tämän luvun soveltamisen parantamiseksi tai sen määräysten muuttamiseksi, jotta sen tavoitteet saavutettaisiin paremmin;
 - c) järjestämällä temaattisia kokouksia EU:n ja Andorran asiantuntijoiden välillä sekä tarkastamalla hallinnollisia menettelyjä muun muassa paikalla tehtävillä tarkastuksilla.
2. Sekakomitea varmistaa, että 1 kohdan mukaisesti toteutetuissa toimenpiteissä kunnioitetaan talouden toimijoiden oikeuksia.

22 ARTIKLA

Valtuutettuja talouden toimijoita koskevien tietojen vaihtaminen

Turvallisuuden vuoksi Euroopan komissio ja Andorran toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen säännöllisesti valtuutettujen talouden toimijoidensa henkilöllisyydet ja seuraavat tiedot:

- a) toimijan tunnistenumero (TIN) muodossa, joka vastaa talouden toimijoiden rekisteröinti- ja tunnistusjärjestelmästä (EORI) annettua lainsäädäntöä eli komission delegoitua asetusta (EU) 2015/2446¹;
- b) valtuutetun talouden toimijan nimi ja osoite;
- c) valtuutetun talouden toimijan aseman myöntävän luvan numero;
- d) nykyinen asema (valtuutettu, keskeytetty, peruutettu);
- e) ajanjaksot, jolloin asemaa on muutettu;
- f) päivä, jona valtuutus tuli voimaan; ja
- g) valtuutuksen myöntänyt viranomainen.

¹ Komission delegoitu asetusta (EU) 2015/2446, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta (EUVL L 343, 29.12.2015, s. 1).

23 ARTIKLA

Salassapitovelvollisuus ja henkilötietojen suoja

1. EU:n ja Andorran tämän luvun nojalla vaihtamat tiedot kuuluvat salassapitovelvollisuuden ja henkilötietojen suojan piiriin, sellaisina kuin ne määritellään tietoja vastaanottavan assosioituneen osapuolen lainsäädännössä.
2. EU:n ja Andorran tämän luvun mukaisesti vaihtamia tietoja ei saa välittää muille henkilöille kuin asianomaisen assosioituneen osapuolen toimivaltaisille viranomaisille, eivätkä kyseiset toimivaltaiset viranomaiset voi käyttää niitä muuhun kuin tässä sopimuksessa määrättyihin tarkoituksiin.

24 ARTIKLA

Tasapainottavat toimenpiteet

1. EU tai Andorra voi sekakomiteassa käytyjen neuvottelujen jälkeen toteuttaa asianmukaisia tasapainottavia toimenpiteitä, mukaan lukien turvallisuuteen liittyvien tullitoimenpiteiden soveltamisen keskeyttäminen, jos se toteaa, ettei toinen assosioitunut osapuoli noudata tämän luvun määräyksiä.
2. Jos viivytys voisi vaarantaa turvallisuuteen liittyvien tullitoimenpiteiden tehokkuuden, EU tai Andorra voi ilman ennakkoneuvotteluja toteuttaa väliaikaisia tasapainottavia toimenpiteitä edellyttäen, että neuvottelut käydään sekakomiteassa välittömästi kyseisten väliaikaisten tasapainottavien toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen.

3. Jos Andorra ei enää varmista tämän luvun mukaisesti, että turvallisuuteen liittyviä tullitoimenpiteitä koskevat asiaankuuluvat EU:n säädökset pannaan täytäntöön, EU voi keskeyttää turvallisuuteen liittyvien tullitoimenpiteiden soveltamisen, jollei sekakomitea toisin päätä tarkasteltuaan keinoja jatkaa kyseisten EU:n säädösten soveltamista.

4. Tasapainottavien toimenpiteiden olisi oltava oikeasuhteisia, ja niiden soveltamisala ja kesto olisi rajoitettava siihen, mikä on tarpeen tilanteen korjaamiseksi. Assosioitunut osapuoli voi pyytää sekakomiteaa neuvottelemaan tämän artiklan nojalla toteutettujen tasapainottavien toimenpiteiden oikeasuhteisuudesta.

5 LUKU

KESKINÄINEN AVUNANTO SAATAVIEN PERINNÄSSÄ

25 ARTIKLA

Keskinäinen avunanto saatavien perinnässä

1. Kukin EU:n jäsenvaltio ja Andorra antavat keskinäistä apua tuonti- ja vientitulleihin liittyvien saatavien perinnässä.
2. Tällainen keskinäinen avunanto kattaa seuraavat:
 - a) hallinnolliset rangaistuskasut, sakot, kasut ja lisäkasut, jotka liittyvät saataviin, joiden osalta voidaan 1 kohdan mukaisesti pyytää keskinäistä avunantoa ja jotka sellaiset hallintoviranomaiset ovat määränneet, joilla on toimivalta kantaa asianomaisia veroja tai kasuja taikka suorittaa niitä koskevia hallinnollisia tutkimuksia, tai jotka hallinto- tai lainkäyttöelimet ovat vahvistaneet tällaisten hallintoviranomaisten pyynnöstä;
 - b) kasut todistuksista ja vastaavista asiakirjoista, jotka on annettu asianomaista veroa tai tullia koskevien hallintomenettelyjen yhteydessä;
 - c) korot ja kasut, jotka liittyvät saataviin, joiden osalta voidaan tämän artiklan 1 kohdan taikka tämän kohdan a tai b alakohdan mukaisesti pyytää keskinäistä avunantoa.

3. Saatavien perinnässä annettavan keskinäisen avun on tapahduttava neuvoston direktiivin 2010/24/EU¹ I–V luvun ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 1189/2011² I–IV luvun mukaisesti seuraavin edellytyksin:

- a) poiketen siitä, mitä direktiivin 2010/24/EU 4 artiklan 1 ja 6 kohdassa säädetään, kunkin EU:n jäsenvaltion ja Andorran on nimettävä viranomaiset, joilla on valtuudet esittää tai vastaanottaa keskinäistä apua koskevia pyyntöjä, ja annettava Euroopan komissiolle luettelo näistä viranomaisista ja ilmoitettava sille kaikista asiaankuuluvista muutoksista; Euroopan komissio antaa saamansa tiedot EU:n jäsenvaltioille ja Andorralle;
- b) poiketen siitä, mitä direktiivin 2010/24/EU 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa sekä 17 artiklassa säädetään, saatavien perintäpyyntö tai varotoimenpiteitä koskeva pyyntö voidaan esittää pyynnön vastaanottavan valtion laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä säädettyjä valtuuksia ja menettelyjä noudattaen, jos kyseisissä laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä säädetään toimivasta ja tehokkaasta perintäjärjestelmästä;
- c) poiketen siitä, mitä direktiivin 2010/24/EU 19 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa sekä 19 artiklan 3 kohdassa säädetään, kaikki tämän pöytäkirjan mukaiset saatavien perintäpyynnöt tai varotoimenpiteitä koskevat pyynnöt keskeyttävät vanhentumisajan siihen asti, kun pyynnön vastaanottanut viranomainen on täyttänyt pyynnön;

¹ Neuvoston direktiivi 2010/24/EU, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2010, keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä (EUVL L 84, 31.3.2010, s. 1).

² Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1189/2011, annettu 18 päivänä marraskuuta 2011, keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin 2010/24/EU tiettyjä säännöksiä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 302, 19.11.2011, s. 16).

- d) tätä artiklaa sovellettaessa direktiivin 2010/24/EU 22 artiklan 1 kohtaa täydennetään seuraavalla virkkeellä: ”Keskinäistä apua koskeviin pyyntöihin ja niihin annettuihin vastauksiin liittyvät lisätiedot voidaan joka tapauksessa antaa englanniksi tai muulla toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä kielellä.”;
- e) kukin EU:n jäsenvaltio ja Andorra laatii tilastot seuraavista:
- (i) niiden tieto-, tiedoksianto- ja saatavien perintä- tai varotoimenpidepyyntöjen määrä, jotka se lähettää kunakin vuonna kullekin pyynnön vastaanottavalle valtiolle ja jotka se vastaanottaa kultakin pyynnön esittävältä valtiolta; ja
 - (ii) niiden saatavien määrä, joiden osalta on pyydetty keskinäistä apua saatavien perinnässä, sekä perityt määrät.

Edellä i ja ii alakohdassa tarkoitetut tilastot on toimitettava Euroopan komissiolle viimeistään kunkin vuoden 30 päivänä kesäkuuta. Euroopan komissio antaa EU:n jäsenvaltioilta saamansa tiedot Andorralle;

- f) poiketen siitä, mitä täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1189/2011 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, kaikki pyynnöt ja niihin liittyvät asiakirjat, lomakkeet ja muut asiakirjat sekä muut saadut tiedot, jotka liittyvät kyseisiin pyyntöihin, on lähetettävä suojatulla sähköpostilla, paitsi jos tämä on teknisistä syistä epäkäytännöllistä, tai jollakin muulla toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä tavalla.

4. EU:n jäsenvaltiot ja Andorra esittävät tietopyynnön lomakkeella, joka on laadittu EU:n jäsenvaltioiden välisissä pyynnöissä käytettävän mallin perusteella, jolleivät pyynnön esittävä viranomaisen ja pyynnön vastaanottava viranomaisen toisin sovi.

EU:n jäsenvaltiot ja Andorra esittävät tiedoksiantopyynnön lomakkeella, joka on laadittu EU:n jäsenvaltioiden välisissä pyynnöissä käytettävän mallin perusteella.

EU:n jäsenvaltiot ja Andorra esittävät saatavien perintää tai varotoimenpiteitä koskevan pyynnön lomakkeella, joka on laadittu EU:n jäsenvaltioiden välisissä pyynnöissä käytettävän mallin perusteella.

Tiedoksiantopyyntöön liitettävä vakiolomake ja täytäntöönpanon valvontaa koskevien toimenpiteiden toteuttamisen pyynnön vastaanottavassa valtiossa mahdollistavan yhdenmukaisen asiakirjan lomake on laadittava EU:n jäsenvaltioiden välisissä pyynnöissä käytettävien mallien perusteella.

Tässä kohdassa tarkoitettujen lomakkeiden rakennetta ja ulkoasua voidaan mukauttaa tämän pöytäkirjan sekä sähköisen viestintäjärjestelmän vaatimusten ja mahdollisuuksien perusteella edellyttäen, että siihen sisältyviä tietoja ei olennaisesti muuteta. Lomakkeiden kentät, jotka jätetään tyhjiksi pyyntöä ja sen täyttämistä koskevan viestinnän aikana, voidaan jättää tyhjiksi.

6 LUKU

LIITTÄMINEN EU:N SÄHKÖISIIN JÄRJESTELMIIN

26 ARTIKLA

Liittäminen EU:n sähköisiin järjestelmiin

1. EU antaa sekakomitean päätöksellä vahvistettavien järjestelyjen rajoissa ja niiden mukaisesti tarvittavaa teknistä apua ja koulutusta helpottaakseen Andorran liittämistä EU:n sähköisiin järjestelmiin, jotka ovat tarpeen EU–AD-tulliliiton moitteettoman toiminnan kannalta, ottaen huomioon tähän tarkoitukseen käytettävissä olevat taloudelliset resurssit. Andorra vastaa liittämiskustannuksista.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa sekakomitean päätöksessä vahvistetaan myös aikataulu Andorran asteittaiselle liittämiseksi EU:n sähköisiin järjestelmiin ottaen huomioon Andorran ulkomaankaupan ja EU:n todelliset tarpeet sekä vaihtoehtoiset ratkaisut tapauksissa, joissa liittämiskustannukset olisivat suhteettomat odotettuun hyötyyn nähden.

7 LUKU

ELÄINTEN TERVEYTTÄ, ELINTARVIKETURVAA JA KASVIEN TERVEYTTÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT

27 ARTIKLA

Elintarviketurvan sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojeluasioiden alakomitea

1. Poiketen siitä, mitä puitesopimuksen 76 artiklan 8 kohdan ensimmäisessä virkkeessä määrätään, perustetaan elintarviketurvan sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojeluasioiden alakomitea. Sekakomitea määrittää työjärjestyksessään kyseisen alakomitean menettelytavat, kokoonpanon ja toiminnan.
2. Elintarviketurvan sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojeluasioiden alakomitea tarkastelee säännöllisesti tai joko EU:n tai Andorran pyynnöstä elintarviketurvaa sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojeluasioita koskevien EU:n säädösten kehitystä ja yksilöi ne EU säädökset, joita on sovellettava Andorrassa.
3. Elintarviketurvan sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojeluasioiden alakomitea antaa tarvittaessa sekakomitealle suosituksia assosioituneen valtion pöytäkirjan liitteen I saattamiseksi ajan tasalle puitesopimuksen 81 artiklan nojalla.

28 ARTIKLA

Kolmansista maista tuotujen Andorraan tarkoitettujen tuotteiden tarkastukset

EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset suorittavat Andorran viranomaisten nimissä ja puolesta kolmansista maista tuotujen Andorraan tarkoitettujen tuotteiden tarkastukset rajatarkastusasemilla.

29 ARTIKLA

Ennaltaehkäisevien tai terapeuttisten hoitojen saatavuus terveyskriiseissä

1. EU ja Andorra tekevät tiivistä yhteistyötä vakavissa terveyskriiseissä eläinten terveyden, elintarviketurvan ja kasvien terveyden aloilla.
2. Jos eläintautiepidemioista aiheutuu vakavia terveyskriisejä, joiden voidaan katsoa olevan erittäin epitoittisia, EU ja Andorra tiedottavat välittömästi asiasta toisilleen ja mahdollisuuksien mukaan koordinoivat toimintaansa erityisesti harkitessaan rokotustoimenpiteiden tai -suunnitelmien käyttöönottoa.

30 ARTIKLA

Auditoinnit

Mitä tulee EU:n asiantuntijoiden tekemiin auditointeihin, Andorraan sovelletaan samoja järjestelyjä kuin EU:n jäsenvaltioiden osalta säädetään asiantuntijoiden tekemiä auditointeja koskevista järjestelyistä.

31 ARTIKLA

Osallistuminen raportointijärjestelmiin

1. Andorra osallistuu sähköiseen virallisen valvonnan tiedonhallintajärjestelmään (IMSOC) tai mahdolliseen muuhun järjestelmään, joka saattaa tulevaisuudessa korvata IMSOC-järjestelmän.
2. Sekakomitea vahvistaa asiaankuuluvan alakomitean ehdotuksen perustella tekniset ja operatiiviset järjestelyt Andorran osallistumiselle IMSOC-järjestelmään.

III OSA

HENKILÖIDEN, PALVELUJEN JA PÄÄOMAN VAPAA LIIKKUVUUS

1 LUKU

HENKILÖIDEN, TYÖNTEKIJÖIDEN JA ITSENÄISTEN AMMATINHARJOITTAJIEN VAPAA LIIKKUVUUS

32 ARTIKLA

Henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevat siirtymäkaudet

1. Andorra voi EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten osalta ja EU:n jäsenvaltiot voivat Andorran kansalaisten osalta pitää kahden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä voimassa kansallisia säännöksiä, joiden mukaan maahantulo, maassa oleskelu ja työskentely edellyttävät ennakkolupaa.

Andorra voi pitää voimassa uusia asukkaita ja työntekijöitä koskevat määrälliset rajoitukset EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten osalta kahden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

2. Andorra voi pitää voimassa kaikkien työntekijäryhmien ammatillista liikkuvuutta ja ammattiinpääsyä rajoittavat kansalliset säännökset kahden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

33 ARTIKLA

Toimenpiteet siirtymäkausien aikana

1. Tämän sopimuksen allekirjoituspäivästä alkaen Andorra ei tämän luvun 32 artiklassa määrättyjä rajoituksia lukuun ottamatta ota käyttöön työntekijöiden ja itsenäisten ammattinharjoittajien maahantuloa, työskentelyä ja oleskelua koskevia uusia rajoituksia.
2. Andorra toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset voivat siirtymäkausien aikana ottaa vastaan Andorran alueella tarjolla olevaa työtä tasavertaisesti Andorran kansalaisten kanssa.

34 ARTIKLA

Voimassa olevien kahdenvälisten järjestelyjen soveltaminen siirtymäkaudella

Voimassa olevia kahdenvälisiä järjestelyjä sovelletaan edelleen siirtymäkaudella, ellei EU:n jäsenvaltioiden kansalaisiin sovelleta suotuisampia määräyksiä tämän sopimuksen nojalla.

2 LUKU

LIIKENNE

35 ARTIKLA

Maanteiden tavaraliikenteen kabotaasi

1. Tällä sopimuksella ei rajoiteta seuraavien kahdenvälisen sopimusten soveltamista siltä osin kuin ne koskevat kabotaasioikeuksia:

- a) *Acuerdo entre el Reino de España y el Principado de Andorra sobre transporte internacional por carretera*, tehty Ordinossa 8 päivänä tammikuuta 2015;
- b) *Accord entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la Principauté d'Andorre concernant les transports routiers internationaux de marchandises*, tehty Andorra la Vellassa 12 päivänä joulukuuta 2000;
- c) *Acordo entre a República Portuguesa e o Principado de Andorra relativo a Transportes Internacionais Rodoviários de Passageiros e de Mercadorias*, tehty Andorra la Vellassa 15 päivänä marraskuuta 2000; ja
- d) *Accordo fra il Governo della Repubblica italiana e il Governo del Principato di Andorra, concernente la regolamentazione del trasporto internazionale di viaggiatori e di merci su strada*, tehty Brysselissä 19 päivänä toukokuuta 2015.

Tällaisia kabotaasioikeuksia voidaan päivittää.

2. Tällä sopimuksella korvataan 1 kohdassa luetellut kahdenväliset sopimukset kaikkien muiden asioiden kuin kyseisillä kahdenvälisillä sopimuksilla säänneltävien kabotaasioikeuksien osalta.

3. Andorra ei saa tehdä EU:n jäsenvaltioiden kanssa uusia maantieliikennesopimuksia, jotka koskevat tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita, lukuun ottamatta 1 kohdassa tarkoitettuja tapauksia.

IV OSA

NELJÄÄN VAPAUTEEN LIITTYVÄT LAAJA-ALAISET MÄÄRÄYKSET

1 LUKU

YHTIÖOIKEUS

36 ARTIKLA

Rekistereiden yhteenliittäminen

1. Andorran keskus-, kauppaja- ja yhtiörekisterit liitetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132¹ 22 artiklan mukaisesti perustettuun rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmään.
2. Andorran keskus-, kauppaja- ja yhtiörekisterien liittäminen rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmään on saatettava täysin yhdenmukaiseksi EU:n yhtiöoikeutta koskevien säädösten kanssa, ja sen edellytyksenä on, että Andorra on täyttänyt kaikki tekniset vaatimukset ja taloudelliset velvoitteet.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1132, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2017, tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista (EUVL L 169, 30.6.2017, s. 46).

3. Andorra toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen rekisteriensä yhteentoimivuuden rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmässä keskusjärjestelmän kautta sekä tietojen jakelun ja vaihdon rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän kautta ja varmistaa, että Andorrassa sijaitsevilla yhtiöillä ja sivuliikkeillä on eurooppalainen yksilöivä tunniste (EUID) direktiivin (EU) 2017/1132 mukaisesti.

4. Andorra vastaa kansallisten rekistereidensä mukauttamisesta aiheutuvista kustannuksista sekä niiden direktiivin (EU) 2017/1132 täytäntöönpanosta aiheutuvista ylläpito- ja toimintakustannuksista.

ALKUPERÄSÄÄNNÖT

I OSA

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä lisäyksessä tarkoitetaan

- a) 'assosioituneella osapuolella' EU:ta tai Andorraa;
- b) 'ryhmällä', 'jaksolla', 'nimikkeellä' tai 'alanimikkeellä' (neli- tai kuusinumeroista) ryhmää, jaksoa, nimikettä tai alanimikettä, joita käytetään harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän muodostavassa nimikkeistössä, jäljempänä "harmonoitu järjestelmä", sellaisena kuin se on muutettuna tulliyhteistyöneuvoston 26 päivänä kesäkuuta 2004 antamalla tullitarkoituksissa lähetyksissä käytettävää yhtenäisviitettä koskevalla suosituksella;
- c) ilmaisulla 'luokitella' tavarankuokittelua tiettyyn ryhmään, jaksoon, nimikkeeseen tai alanimikkeeseen;

- d) 'lähetyksellä' tuotteita, jotka joko
- i) lähetetään samanaikaisesti yhdeltä viejältä yhdelle vastaanottajalle; tai
 - ii) kuljetetaan yhdellä kuljetusasiakirjalla, joka kattaa lähetyksen viejältä vastaanottajalle, tai jos tällaista yhtä kuljetusasiakirjaa ei ole, yhdellä kauppalaskulla;
- e) 'EU:n tulliviranomaisilla' minkä tahansa EU:n jäsenvaltion tulliviranomaisia;
- f) 'tullausarvolla' tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VII artiklan soveltamisesta tehdyn sopimuksen¹ mukaisesti määritettyä arvoa;
- g) 'noudettuna-hinnalla' sille assosioituneen osapuolen valmistajalle, jonka yrityksessä viimeinen valmistus tai käsittely on tehty, tuotteesta maksettua noudettuna-hintaa, edellyttäen että hintaan sisältyvät kaikkien käytettyjen aineiden arvo ja muut sen tuottamiseen liittyvät kustannukset ja josta on vähennetty mahdolliset sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä; jos viimeinen valmistus tai käsittely on annettu alihankkijan tehtäväksi, ilmaisulla 'valmistaja' tarkoitetaan yritystä, joka on teettänyt toiminnan kyseisellä alihankkijalla; jos todellinen maksettu hinta ei vastaa kaikkia tuotteen valmistukseen liittyviä kustannuksia, jotka tosiasiallisesti aiheutuivat assosioituneessa osapuolella, ilmaisulla 'noudettuna-hinta' tarkoitetaan kaikkien näiden kustannusten summaa, josta on vähennetty mahdolliset sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä;
- h) 'keskenään korvattavissa olevilla aineksilla' tai 'keskenään korvattavissa olevilla tuotteilla' saman lajin ja saman kauppalaadun aineksia ja tuotteita, joiden tekniset ja fyysiset ominaisuudet ovat samat ja joita ei voida erottaa toisistaan;

¹ EYVL L 336, 23.12.1994, p. 119.

- i) 'tavaralla' sekä ainesta että tuotteita;
- j) 'valmistuksella' kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös kokoamista;
- k) 'aineksella' kaikkia aineosia, raaka-aineita, komponentteja tai osia jne., joita käytetään tuotteen valmistuksessa;
- l) 'ei-alkuperäainesten enimmäismäärällä' sitä, kuinka paljon enintään ei-alkuperäaineita sallitaan valmistuksessa, jotta sitä voidaan pitää riittävänä valmistuksena tai käsittelynä antamaan tuotteelle alkuperäaseman; tämä voidaan ilmaista prosenttiosuutena tuotteen noudettuna-hinnasta tai prosenttiosuutena sellaisten käytettyjen aineiden nettopainosta, jotka kuuluvat tiettyyn ryhmäkokonaisuuteen, ryhmään, nimikkeeseen tai alanimikkeeseen;
- m) 'tuotteella' valmista tuotetta, vaikka se olisi tarkoitettu käytettäväksi myöhemmin toisessa valmistustoimessa;
- n) 'alueella' aluetta, johon kuuluu assosioituneen osapuolen maa-alue, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta;
- o) 'arvonlisäyksellä' noudettuna-hintaa, josta on vähennetty kaikkien sellaisten käytettyjen aineiden tullausarvo, jotka ovat sellaisen toisen assosioituneen osapuolen alkuperä tuotteita, jonka kanssa kumulaatio on sallittua, tai jos tullausarvoa ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista assosioituneessa viejäosapuolella maksettua hintaa;
- p) 'ainesten arvolla' käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa tuontihetkellä, tai jos kyseistä tullausarvoa ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todennettavissa olevaa aineksista assosioituneessa viejäosapuolella maksettua hintaa; kun käytettyjen alkuperäainesten arvo on määritettävä, tämän alakohdan määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin.

II OSA

KÄSITTEEN ”PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET” (”ALKUPERÄTUOTTEET”) MÄÄRITELMÄ

2 ARTIKLA

Yleiset vaatimukset

Tämän sopimuksen panemiseksi täytäntöön seuraavia tuotteita pidetään assosioituneen osapuolen alkuperätuotteina vietäessä niitä toiseen assosioituneeseen osapuoleen:

- a) tämän lisäyksen 3 artiklan mukaiset assosioituneessa osapuolella kokonaan tuotetut tuotteet;
- b) assosioituneessa osapuolella tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on tehty kyseisessä assosioituneessa osapuolella tämän lisäyksen 4 artiklassa tarkoitettu riittävä valmistus tai käsittely.

3 ARTIKLA

Kokonaan tuotetut tuotteet

1. Seuraavia pidetään assosioituneessa osapuolella kokonaan tuotettuina, kun ne viedään toiseen assosioituneeseen osapuoleen:

- a) sen maaperästä tai merenpohjasta saadut kivennäistuotteet ja luonnonvesi;

- b) siellä kasvatetut tai korjatut kasvit, mukaan lukien vesikasvit, ja kasvituotteet;
- c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet;
- d) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet;
- e) siellä syntyneistä ja kasvatetuista teurastetuista eläimistä saadut tuotteet;
- f) siellä metsästämillä tai kalastamalla saadut tuotteet;
- g) vesiviljelytuotteet, kun kalat, äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat ovat syntyneet tai ne on kasvatettu siellä munista, toukista tai kalanpoikasista;
- h) sen alusten aluemerten ulkopuolelta pyytämät merikalastustuotteet ja muut sen alusten aluemerten ulkopuolelta saamat tuotteet;
- i) sen tehdasaluksilla ainoastaan h alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tuotteet;
- j) siellä kerätyt yksinomaan raaka-aineiden talteenottoon soveltuvat käytetyt tavarat;
- k) siellä suoritetuista valmistustoimista syntyneet jätteet ja romu;
- l) sen aluemerren ulkopuolisesta merenpohjasta tai merenpohjan alaisista kerrostumista saadut tuotteet, jos sillä on yksinoikeus hyödyntää tätä merenpohjaa tai sen alaisia kerrostumia;
- m) siellä yksinomaan a–l alakohdassa tarkoitetuista tuotteista tuotetut tavarat.

2. Edellä 1 kohdan h alakohdassa käytetyllä ilmaisulla 'sen alusten' ja 1 kohdan i alakohdassa käytetyllä ilmaisulla 'sen tehdasaluksilla' tarkoitetaan ainoastaan sellaisia aluksia ja tehdasaluksia, jotka täyttävät seuraavat vaatimukset:

- a) ne on rekisteröity assosioituneessa viejä- tai tuojaosapuolella;
- b) ne purjehtivat assosioituneen viejä- tai tuojaosapuolen lipun alla; ja
- c) ne täyttävät yhden seuraavista edellytyksistä:
 - i) ne ovat vähintään puoliksi assosioituneen viejä- tai tuojaosapuolen kansalaisten omistamia; tai
 - ii) ne ovat sellaisten oikeushenkilöiden omistamia,
 - joiden kotipaikka ja päätoimipaikka ovat assosioituneessa viejä- tai tuojaosapuolella; ja
 - jotka ovat vähintään puoliksi assosioituneen viejä- tai tuojaosapuolen tai assosioituneen viejä- tai tuojaosapuolen julkisyhteisöjen tai kansalaisten omistamia.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovellettaessa ilmaisulla ”assosioitunut viejä- tai tuojaosapuoli” tarkoitetaan EU:n jäsenvaltioita, kun assosioitunut viejä- tai tuojaosapuoli on EU.

4 ARTIKLA

Riittävä valmistus tai käsittely

1. Tuotteita, joita ei ole tuotettu kokonaan assosioituneessa osapuolella, pidetään riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä, jos tämän lisäyksen liitteessä II olevassa luettelossa asianomaisille tavaroille määrätyt edellytykset täyttyvät, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 3 kohdan ja tämän lisäyksen 6 artiklan soveltamista.
2. Jos tuotetta, joka on saanut alkuperäaseman assosioituneessa osapuolella 1 kohdan mukaisesti, käytetään aineksena toisen tuotteen valmistuksessa, sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjä ei-alkuperäaineita ei oteta huomioon.
3. Kunkin tuotteen osalta on määritettävä, täyttyvätkö 1 kohdan vaatimukset.

Kuitenkin kun asiaankuuluva sääntö perustuu ei- alkuperäainesten enimmäismäärän noudattamiseen, assosioituneiden osapuolten tulliviranomaiset voivat antaa viejille luvan laskea tuotteen noudettuna-hinnan ja käytettyjen ei- alkuperäainesten arvon 4 kohdan mukaisesti keskiarvon perusteella, jotta kustannus- ja valuuttakurssivaihtelut voidaan ottaa huomioon.

4. Kun 3 kohdan toista alakohtaa sovelletaan, tuotteen keskimääräinen noudettuna- hinta on laskettava samojen tuotteiden kaikista edellisestä verovuonna tapahtuneesta myynnistä veloitetujen noudettuna-hintojen summan perusteella ja käytettyjen ei-alkuperäainesten keskiarvo on laskettava edellisestä verovuonna tapahtuneessa samojen tuotteiden valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäaineiden arvon summan perusteella, sellaisina kuin ne on määritelty assosioituneessa viejäosapuolella, tai, jos koko verovuotta koskevia lukuja ei vielä ole saatavilla, käytetään lyhyempää, kuitenkin vähintään kolmen kuukauden pituista ajanjaksoa.

5. Jos viejät ovat valinneet keskiarvoihin perustuvat laskelmat, niiden on johdonmukaisesti sovellettava tällaista menetelmää viiteverovuotta seuraavana vuonna tai, soveltuvin osin, viitekautena käytettyä lyhyempää ajanjaksoa seuraavana vuonna. Ne voivat lopettaa tällaisen menetelmän soveltamisen, jos ne toteavat jonkin verovuoden tai vähintään kolmen kuukauden pituisen lyhyemmän edustavan ajanjakson aikana, että tällaisen menetelmän käytön perusteena olleita kustannus- tai valuuttakurssivaihteluja ei enää ole.

6. Edellä 4 kohdassa tarkoitettua keskimääräistä noudettuna-hintaa on käytettävä noudettuna-hintana ja keskimääräistä arvoa käytettyjen ei-alkuperäaineisten arvona ei-alkuperäainesten enimmäismäärää koskevan vaatimuksen noudattamisen toteamiseksi.

5 ARTIKLA

Toleranssisääntö

1. Poiketen siitä, mitä tämän lisäyksen 4 artiklassa määrätään, ja jollei tämän artiklan 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, ei-alkuperäaineiksi, joita tämän lisäyksen liitteen II luettelossa vahvistettujen edellytysten mukaan ei saa käyttää tietyn tuotteen valmistuksessa, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden kokonaisnettopaino tai tuotteen arvioitu arvo on enintään 15 prosenttia 24 ryhmään kuuluvan tuotteen nettopainosta;

2. Tämän artiklan 1 kohta ei vaikuta tämän lisäyksen liitteessä II tarkoitettujen ei-alkuperäainesten enimmäispitoisuutta koskevien prosentiosuuksien soveltamiseen.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka on tuotettu kokonaan assosioituneessa osapuolella tämän lisäyksen 3 artiklan mukaisesti. Mainituissa määräyksissä määrättyä toleranssia sovelletaan kuitenkin tuotteisiin, joiden osalta tämän lisäyksen liitteessä II olevassa luettelossa vahvistettujen edellytysten mukaan kyseisten tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän lisäyksen 6 artiklan ja 8 artiklan 1 kohdan soveltamista.

6 ARTIKLA

Riittämätön valmistus tai käsittely

1. Seuraavia toimia pidetään riittämättömänä valmistuksena tai käsittelynä antamaan alkuperätuotteen aseman riippumatta siitä, täytyvätkö tämän lisäyksen 4 artiklan vaatimukset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista:

- a) toimet tuotteiden hyvän kunnon säilymisen varmistamiseksi kuljetuksen ja varastoinnin aikana;
- b) kollojen jakaminen ja yhdistäminen;
- c) pesu, puhdistus; pölyn, oksidin, öljyn, maalin tai muun peiteaineen poistaminen;
- d) tekstiilien silitys tai prässäys;
- e) pelkät maalaus- ja kiillotustoimet;

- f) riisin esikuorinta ja hiominen osittain tai kokonaan; viljan ja riisin kiillotus ja lasitus;
- g) toimet sokerin värjäämiseksi tai maustamiseksi taikka sokeripalojen muodostamiseksi; kidesokerin hienontaminen osittain tai kokonaan;
- h) hedelmien, pähkinöiden ja vihannesten kuoriminen ja kivien poisto;
- i) teroitus, pelkkä hiominen tai pelkkä leikkaaminen;
- j) seulonta, lajittelu, luokittelu, ryhmittely ja yhteensovitus, myös tavaroiden järjestäminen sarjoiksi;
- k) pelkkä pullotus, tölkitys, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen, kartongille tai levyille kiinnittäminen ja kaikki muut yksinkertaiset pakkaustoimet;
- l) merkkien, nimilappujen, logojen ja muiden vastaaanvanlaisten tunnusten kiinnittäminen tai painaminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin;
- m) pelkkä tuotteiden sekoittaminen, myös jos ne ovat erilaisia;
- n) sokerin sekoittaminen muun aineksen kanssa;
- o) pelkkä veden lisääminen taikka tuotteiden laimentaminen, dehydratointi tai denaturointi;
- p) pelkkä osien yhdistäminen kokonaiseksi tuotteeksi tai tuotteiden purkaminen osiin;

q) eläinten teurastus;

r) kahden tai useamman a–q alakohdassa eritellyn toimen toteuttaminen yhdessä;

2. Kaikki tietylle tuotteelle assosioituneessa viejäosapuolella suoritettavat toimet on otettava huomioon määritettäessä, pidetäänkö kyseiselle tuotteelle suoritettua valmistusta tai käsittelyä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla riittämättömänä.

7 ARTIKLA

Kahdenvälinen alkuperäkumulaatio

1. Tuotteita pidetään assosioituneen viejäosapuolen alkuperätuotteina vietäessä ne toiseen assosioituneeseen osapuoleen, jos ne on tuotettu assosioituneessa viejäosapuolella käyttäen toisen assosioituneen osapuolen alkuperäaineita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty assosioituneessa viejäosapuolella tämän lisäyksen 6 artiklassa tarkoitettuja toimia enemmän, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän lisäyksen 2 artiklan soveltamista. Tällaisten aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä tämän lisäyksen 4 artiklan mukaisesti.

2. Assosioituneessa osapuolella suoritettua valmistusta tai käsittelyä pidetään suoritettuna assosioituneessa viejäosapuolella, kun saaduille tuotteille suoritetaan myöhemmin valmistus tai käsittely kyseisessä assosioituneessa viejäosapuolella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän lisäyksen 2 artiklan soveltamista.

8 ARTIKLA

Kelpuuttamisen yksikkö

1. Kelpuuttamisen yksikkö tätä lisäystä sovellettaessa on se tuote, jota pidetään perusyksikkönä määritettäessä tavaran luokitus harmonoidun järjestelmän nimikkeistöä käyttäen. Tästä seuraa, että
 - a) kun tavararyhmästä tai -yhdistelmästä koostuva tuote luokitellaan harmonoidun järjestelmän mukaan yhteen ainoaan nimikkeeseen, tämä kokonaisuus muodostaa kelpuuttamisen yksikön;
 - b) kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tuotteesta, jotka luokitellaan samaan harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen, kukin yksittäinen tuote on otettava huomioon tätä lisäystä sovellettaessa.
2. Jos harmonoidun järjestelmän yleisten tulkintasääntöjen säännön 5 mukaan pakkausta pidetään tuotteeseen kuuluvana sitä luokiteltaessa, sitä on pidettävä tuotteeseen kuuluvana myös alkuperää määritettäessä.
3. Tarvikkeiden, varaosien ja työkalujen, jotka toimitetaan yhdessä laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa, jotka kuuluvat tavanomaisena varustuksena tähän laitteistoon, koneeseen, laitteeseen tai ajoneuvoon ja jotka sisältyvät sen noudettuna-hintaan, on katsottava muodostavan kyseisen laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa yhden kokonaisuuden.

9 ARTIKLA

Sarjat

Harmonoidun järjestelmän yleisten tulkintasääntöjen säännössä 3 tarkoitettuja sarjoja pidetään alkuperä tuotteina, jos kaikki sarjaan kuuluvat tuotteet ovat alkuperä tuotteita. Jos sarja koostuu sekä alkuperä tuotteista että ei-alkuperä tuotteista, sitä on kokonaisuutena pidettävä alkuperä tuotteena, jos käytettyjen ei-alkuperä tuotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan noudettuna-hinnasta.

10 ARTIKLA

Neutraalit tekijät

Sen määrittämiseksi, onko jokin tuote alkuperä tuote, huomioon ei oteta sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjen seuraavien tavaroiden alkuperää:

- a) energia ja polttoaineet;
- b) laitokset ja laitteistot;
- c) koneet ja työkalut;
- d) kaikki muut tavarat, jotka eivät sisälly ja joiden ei ole tarkoitus sisällyä tuotteen lopulliseen koostumukseen.

11 ARTIKLA

Kirjanpidollinen erottelu

1. Jos tuotteen valmistuksessa tai käsittelyssä käytetään keskenään korvattavissa olevia alkuperä- ja ei-alkuperäaineita, talouden toimijat voivat varmistaa aineiden hallinnon käyttämällä kirjanpidollisen erottelun menetelmää ilman aineiden erillisvarastointia.
2. Talouden toimijat voivat varmistaa korvattavissa olevien nimikkeen 1701 alkuperä- ja ei-alkuperätuotteiden hallinnon käyttämällä kirjanpidollisen erottelun menetelmää ilman tuotteiden erillisvarastointia.
3. Assosioituneet osapuolet voivat vaatia, että kirjanpidollisen erottelun menetelmän soveltaminen edellyttää tulliviranomaisten antamaa ennakkolupaa. Tulliviranomaiset voivat vaatia, että luvan saamiseksi on täytettävä kaikki niiden asianmukaisina pitämät edellytykset, ja ne valvovat kyseisen luvan käyttöä. Tulliviranomaiset voivat peruuttaa luvan, jos luvanhaltija käyttää kyseistä lupaa millään tavoin väärin tai ei täytä jotakin muuta tässä lisäyksessä vahvistettua edellytystä.

Kirjanpidollisen erottelun menetelmän avulla on varmistettava, ettei useampia tuotteita voida pitää ”assosioituneen viejäosapuolen alkuperätuotteina” kuin siinä tapauksessa, että varastot olisivat olleet fyysisesti erillään.

Kirjanpidollisen erottelun menetelmää on sovellettava, ja sen soveltamisesta on pidettävä kirjaa assosioituneessa viejäosapuolella sovellettavien yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti.

4. Kirjanpidollisen erottelun menetelmän käyttäjän on laadittava tai haettava alkuperäselvitykset sellaiselle tuotemäärälle, jonka voidaan katsoa muodostuvan assosioituneen viejäosapuolen alkuperätuotteista. Kirjanpidollisen erottelun menetelmän käyttäjän on tulliviranomaisten pyynnöstä annettava selvitys siitä, kuinka määriä on hallinnoitu.

III OSA

ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

12 ARTIKLA

Alueperiaate

1. Kenen tahansa asianomaisessa assosioituneessa osapuolella on täytettävä tämän lisäyksen II osassa vahvistetut edellytykset keskeytyksettä.
2. Jos assosioituneesta osapuolesta kolmanteen maahan viedyt alkuperä tuotteet palautetaan, niitä on pidettävä ei-alkuperä tuotteina, jollei tulliviranomaisten hyväksymällä tavalla voida osoittaa, että
 - a) palautetut tuotteet ovat samat kuin viedyt tuotteet; ja
 - b) tuotteille ei ole suoritettu kyseisessä maassa tai viennin aikana muita kuin niiden hyvän kunnon säilyttämiseksi tarvittavia toimia.
3. Valmistus tai käsittely, joka suoritetaan assosioituneesta viejäosapuolesta viedyille ja sinne myöhemmin jälleentuoduille aineksille kyseisen assosioituneen osapuolen ulkopuolella, ei vaikuta alkuperä aseman saamiseen tämän lisäyksen II osassa määrättyjen edellytysten mukaisesti, jos
 - a) kyseiset ainekset ovat assosioituneessa viejäosapuolella kokonaan tuotettuja tai niitä on valmistettu tai käsitelty tässä lisäyksessä olevassa 6 artiklassa lueteltuja toimia enemmän ennen niiden vientiä; ja

- b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voidaan osoittaa, että
- i) jälleentuodut tavarat on saatu vietyjä aineksia valmistamalla ja käsittelemällä; ja
 - ii) tätä artiklaa soveltamalla assosioituneen viejäosapuolen ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys on enintään 10 prosenttia sen valmiin tuotteen noudettuna-hinnasta, jolle alkuperäasemaa haetaan.

4. Tämän artiklan 3 kohtaa sovellettaessa tämän lisäyksen II osassa määrättyjä edellytyksiä alkuperäaseman saamiselle ei sovelleta assosioituneen viejäosapuolen ulkopuolella suoritettuun valmistukseen tai käsittelyyn. Jos valmiin tuotteen alkuperäaseman määrittämiseksi sovelletaan kuitenkin tämän lisäyksen liitteen II mukaista kaikkien tuotteeseen sisältyvien ei-alkuperäainesten enimmäisarvoa, assosioituneen viejäosapuolen alueella sisällytettyjen käytettyjen ei-alkuperäainesten kokonaisarvon ja tämän artiklan mukaisesti kyseisen assosioituneen viejäosapuolen ulkopuolella yhteensä saavutetun arvonlisäyksen summa ei saa ylittää mainittua prosenttimäärää.

5. Sovellettaessa 3 ja 4 kohtaa ilmaisu ”ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys” tarkoittaa kaikkia assosioituneen viejäosapuolen ulkopuolella syntyneitä kustannuksia, mukaan lukien siellä sisällytettyjen aineiden arvo.

6. Tämän artiklan 3 ja 4 kohtaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka eivät täytä tämän lisäyksen liitteessä II vahvistettuja edellytyksiä tai joita voidaan pitää riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä vain soveltamalla 5 artiklassa määrättyä yleistä toleranssia.

7. Assosioituneen viejäosapuolen ulkopuolella suoritettavan, tämän artiklan mukaisen valmistuksen tai käsittelyn on tapahduttava ulkoisessa jalostusmenettelyssä tai sen kaltaisessa järjestelyssä.

13 ARTIKLA

Muuttumattomuus

1. Tässä sopimuksessa määrättyä etuuskohtelua sovelletaan ainoastaan tuotteisiin, jotka täyttävät tässä lisäyksessä vahvistetut vaatimukset ja jotka on ilmoitettu tuotaviksi assosioituneeseen osapuoleen, edellyttäen että kyseiset tuotteet ovat samat kuin assosioituneesta viejäosapuolesta viedyt tuotteet. Niitä ei saa olla muutettu tai muunnettu millään tavalla eikä niille saa olla tehty muita toimia kuin toimet, joilla säilytetään niiden hyvä kunto tai joissa niihin lisätään tai kiinnitetään merkkejä, etikettejä, sinettejä tai asiakirjoja assosioituneen tuojaosapuolen erityisten kotimaisten vaatimusten täyttämisen varmistamiseksi ja jotka suoritetaan tullivalvonnassa kolmannessa passitus- tai jakomaassa (kolmansissa passitus- tai jakomaissa) ennen niiden ilmoittamista kulutukseen luovutettaviksi.
2. Tuotteet tai lähetykset voidaan varastoida, jos kyseiset tuotteet tai lähetykset pysyvät tulliviranomaisten valvonnassa kolmannessa passitusmaassa (kolmansissa passitusmaissa).
3. Lähetykset voidaan jakaa osalähetyksiin, jos ne pysyvät tulliviranomaisten valvonnassa kolmannessa jakomaassa (kolmansissa jakomaissa), sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän lisäyksen IV osan soveltamista.
4. Epäselvissä tapauksissa assosioitunut tuojaosapuoli voi milloin tahansa pyytää tuojaa tai tuojan edustajaa toimittamaan kaikki asianmukaiset asiakirjat tämän artiklan noudattamisen todistamiseksi, ja tämä voidaan antaa millä tahansa asiakirjanäytöllä ja erityisesti esittämällä
 - a) sopimusperusteiset kuljetusasiakirjat, kuten konossementit;

- b) kolloidien merkintöihin tai numeroihin perustuva tosiasiallinen tai konkreettinen näyttö;
- c) kolmannen (kolmansien) passitus- tai jakomaan (-maiden) tulliviranomaisten antama todistus siitä, ettei tavaroita ole käsitelty, tai mikä tahansa muu asiakirja, joka osoittaa tavaroiden pysyneen tulliviranomaisten valvonnassa kolmannessa (kolmansissa) passitus- tai jakomaassa (-maissa); tai
- d) kaikki itse tavaroihin liittyvä näyttö.

14 ARTIKLA

Näyttelyt

1. Muussa kuin sellaisessa maassa, jonka kanssa tämän lisäyksen 7 artiklan mukaista kumulaatiota voidaan soveltaa, pidettävään näyttelyyn lähetetyille alkuperätuotteille, jotka myydään näyttelyn jälkeen assosioituneeseen osapuoleen tuotaviksi, myönnetään tuonnissa tämän sopimuksen mukaiset etuudet, jos tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että
 - a) viejä on lähettänyt tuotteet assosioituneesta osapuolesta maahan, jossa näyttely pidetään, ja pitänyt niitä siellä näytteillä;
 - b) kyseinen viejä on myynyt, tai muuten luovuttanut, tuotteet toisessa assosioituneessa osapuolella olevalle henkilölle;
 - c) tuotteet on lähetetty näyttelyn aikana tai välittömästi sen jälkeen siinä tilassa, jossa ne lähetettiin näyttelyyn; ja

d) tuotteita ei ole niiden näyttelyyn lähettämisen jälkeen ole käytetty muihin tarkoituksiin kuin näyttelyssä esittelyyn.

2. Alkuperäselvitys on annettava tai laadittava tämän lisäyksen V osan mukaisesti, ja annettava tavanomaisella tavalla assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisille. Siinä on ilmoitettava näyttelyn nimi ja osoite. Tarvittaessa voidaan vaatia lisäasiakirjanäyttöä olosuhteista, joissa tuotteita on pidetty näytteillä.

3. Edellä 1 kohtaa sovelletaan kaikkiin kaupan, teollisuuden, maatalouden ja käsiteollisuuden näyttelyihin, messuihin tai niiden kaltaisiin julkisiin esittelytilaisuuksiin, joita ei ole järjestetty yksityisiin tarkoituksiin kaupoissa tai liiketiloissa ulkomaisten tuotteiden myymiseksi, ja joiden aikana tuotteet pysyvät tullivalvonnassa.

IV OSA

ALKUPERÄSELVITYS

15 ARTIKLA

Yleiset vaatimukset

1. Assosioituneen osapuolen alkuperätuotteet saavat toiseen assosioituneeseen osapuoleen tuotaessa tämän sopimuksen mukaiset etuudet, jos niistä esitetään jokin seuraavista alkuperäselvityksistä:

- a) EUR.1-tavaratodistus, jonka malli on vahvistettu tämän lisäyksen liitteessä IV;
- b) tämän lisäyksen 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa alkuperäilmoitus, jonka teksti on tämän lisäyksen liitteessä III ja jonka viejä antaa kauppalaskussa, lähetysluettelossa tai muussa sellaisessa kaupallisessa asiakirjassa, jossa asianomaisten tuotteiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa määrätään, tämän lisäyksen mukaiset alkuperätuotteet saavat tämän lisäyksen 25 artiklassa eritellyissä tapauksissa tämän sopimuksen mukaiset etuudet ilman, että on tarpeen esittää mitään tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista alkuperäselvityksistä.

3. Rajoittamatta 1 kohdan soveltamista assosioituneet osapuolet voivat sopia, että niiden välisessä etuuskohtelukaupassa 1 kohdassa tarkoitettut alkuperäselvitykset korvataan sähköiseen tietokantaan assosioituneiden osapuolten lainsäädännön mukaisesti rekisteröityjen viejien laatimilla alkuperävakuutuksilla.

4. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa assosioituneet osapuolet voivat sopia sellaisen järjestelmän perustamisesta, jossa 1 kohdassa tarkoitettut alkuperäselvitykset voidaan antaa tai toimittaa sähköisesti.

16 ARTIKLA

Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset

1. Tämän lisäyksen 15 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun alkuperäilmoituksen voi laatia:

- a) tämän lisäyksen 17 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä; tai
- b) kuka tahansa viejä, kun lähetys muodostuu yhdestä tai useammasta kollista ja sisältää alkuperätuotteita yhteensä enintään 6 000 euron arvosta.

2. Alkuperäilmoitus voidaan laatia, jos tuotteita voidaan pitää assosioituneen osapuolen alkuperätuotteina ja jos ne täyttävät tämän lisäyksen muut vaatimukset.

3. Alkuperäilmoituksen laativan viejän on oltava valmis esittämään milloin tahansa assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaisten pyynnöstä kaikki asianmukaiset asiakirjat, joilla todistetaan asianomaisten tuotteiden alkuperäasema ja tämän lisäyksen muiden vaatimusten täyttyminen.
4. Viejä laatii alkuperäilmoituksen kirjoittamalla koneella, leimaamalla tai painamalla kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun kaupalliseen asiakirjaan tämän lisäyksen liitteessä III vahvistetun tekstin mukaisen alkuperäilmoituksen käyttäen jotakin mainitussa liitteessä olevista erikielisistä toisoinnoista ja assosioituneen viejäosapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Jos alkuperäilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.
5. Alkuperäilmoituksissa on oltava viejän käsin kirjoittama alkuperäinen allekirjoitus. Tämän lisäyksen 17 artiklassa tarkoitettua valtuutettua viejää ei kuitenkaan vaadita allekirjoittamaan alkuperäilmoituksia, jos kyseinen valtuutettu viejä antaa assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaisille kirjallisen sitoumuksen siitä, että valtuutettu viejä ottaa täyden vastuun jokaisesta alkuperäilmoituksesta, josta kyseinen valtuutettu viejä voidaan tunnistaa niin kuin kyseinen valtuutettu viejä olisi allekirjoittanut sen käsin.
6. Viejä voi laatia alkuperäilmoituksen, kun siinä tarkoitetut tuotteet viedään tai viennin jälkeen, jäljempänä 'jälkikäteen laadittu alkuperäilmoitus', jos se esitetään assosioituneelle tuojaosapuolelle kahden vuoden kuluttua siitä, kun siinä tarkoitetut tuotteet on tuotu.

Jos lähetys jaetaan osiin tämän lisäyksen 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja edellyttäen, että samaa kahden vuoden määräaikaa noudatetaan, assosioituneen viejäosapuolen valtuutetun viejän on annettava jälkikäteen laadittu alkuperäilmoitus.

17 ARTIKLA

Valtuutettu viejä

1. Jollei kansallisista vaatimuksista muuta johdu, assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaiset voivat valtuuttaa kyseiseen assosioituneeseen osapuoleen sijoittautuneen viejän, jäljempänä 'valtuutettu viejä', laatimaan alkuperäilmoituksia asianomaisten tuotteiden arvosta riippumatta.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua valtuutusta hakevan viejän on annettava kaikki tulliviranomaisten tarpeellisina pitämät takeet tuotteiden alkuperäaseman ja muiden tämän lisäyksen vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi.
3. Tulliviranomaisten on annettava valtuutetulle viejälle tullin valtuutusnumero, joka merkitään alkuperäilmoitukseen.
4. Tulliviranomaisten on todennettava, että 1 kohdassa tarkoitettua valtuutusta käytetään asianmukaisesti. Tulliviranomaiset voivat peruuttaa valtuutuksen, jos valtuutettu viejä käyttää sitä väärin ja jos valtuutettu viejä ei enää anna 2 kohdassa tarkoitettuja takeita.

18 ARTIKLA

EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely

1. Assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen kirjallisesta hakemuksesta, jonka on jättänyt joko viejä tai viejän valtuuttama edustaja viejän vastuulla.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa viejä tai viejän valtuuttamansa edustaja täyttää EUR.1-tavaratodistuksen ja EUR.1-tavaratodistushakemuksen tämän lisäyksen liitteen IV mukaisesti. EUR.1-tavaratodistus ja EUR.1-tavaratodistushakemus täytetään jollakin niistä kielistä, joilla tämä sopimus on tehty, ja assosioituneen viejäosapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Jos EUR.1-tavaratodistus ja EUR.1-tavaratodistushakemus täytetään käsin, ne on täytettävä musteella painokirjaimin. Tuotteiden kuvaus on merkittävä sille varattuun kohtaan jättämättä väliin tyhjiä rivejä. Jos kohtaa ei täytetä kokonaan, kuvauksen viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva ja täyttämätön tila on suljettava viivalla.
3. EUR.1-tavaratodistusta hakevan viejän on oltava valmis milloin tahansa sen assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa EUR.1-tavaratodistus annetaan, esittämään kaikki asianmukaiset asiakirjat, joilla todistetaan asianomaisten tuotteiden alkuperäasema sekä tämän lisäyksen muiden vaatimusten täyttyminen.
4. Assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, jos asianomaisia tuotteita voidaan pitää assosioituneen osapuolen alkuperätuotteina ja jos ne täyttävät tämän lisäyksen muut vaatimukset.
5. EUR.1-tavaratodistuksia antavien tulliviranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimet tuotteiden alkuperäaseman ja tämän lisäyksen muiden vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi. Tätä varten EUR.1-tavaratodistuksia antavilla tulliviranomaisilla on oikeus vaatia näyttöä ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia. Ne myös varmistavat, että EUR.1-tavaratodistus ja EUR.1-tavaratodistushakemus täytetään asianmukaisesti. Ne tarkastavat erityisesti, että tuotteiden kuvaukselle varattu kohta on täytetty siten, että siihen on mahdotonta tehdä vilpillisiä lisäyksiä.

6. EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivä merkitään EUR.1-tavaratodistuksen 11 kohtaan.
7. Tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, ja se annetaan viejän käyttöön heti, kun vienti on tapahtunut tai kun se on varmistunut.

19 ARTIKLA

Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset

1. Sen estämättä, mitä tämän lisäyksen 18 artiklan 7 kohdassa määrätään, EUR.1-tavaratodistus voidaan antaa siihen merkittyjen tuotteiden viennin jälkeen, jos:
 - a) EUR.1-tavaratodistusta ei ollut annettu vientihetkellä erehdysten, tahattomien laiminlyöntien tai erityisolosuhteiden vuoksi;
 - b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että EUR.1-tavaratodistus on annettu, mutta sitä ei ole tuonnissa hyväksytty teknisistä syistä;
 - c) asianomaisten tuotteiden lopullinen määräpaikka ei ollut tiedossa vientihetkellä, vaan se määritettiin niiden kuljetuksen tai varastoinnin aikana ja sen jälkeen, kun ne oli mahdollisesti jaettu osalähetyksiin tämän lisäyksen 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
2. Sovellettaessa 1 kohtaa viejän on ilmoitettava EUR.1-tavaratodistushakemuksessa EUR.1-tavaratodistukseen merkittyjen tuotteiden vientipaikka ja -päivä sekä pyynnön perusteet.

3. Tulliviranomaiset voivat antaa EUR.1-tavaratodistuksen jälkikäteen kahden vuoden kuluessa vientipäivästä ja vasta todettuaan viejän EUR.1-tavaratodistushakemuksessa annettujen tietojen olevan vastaavien asiakirjojen tietojen mukaisia.
4. Jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on merkittävä seuraava englanninkielinen maininta: ”ISSUED RETROSPECTIVELY”.
5. Englanninkielinen maininta ”ISSUED RETROSPECTIVELY” tehdään EUR.1-tavaratodistuksen 7 kohtaan.

20 ARTIKLA

EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen

1. Jos EUR.1-tavaratodistus varastetaan tai se katoaa tai tuhoutuu, viejä voi pyytää EUR.1-tavaratodistuksen antaneilta tulliviranomaisilta kaksoiskappaleen, joka laaditaan niiden hallussa olevien vientiasiakirjojen perusteella.
2. Edellä 1 kohdan mukaisesti annettuun EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleeseen on merkittävä seuraava englanninkielinen maininta: ”DUPLICATE”.
3. Englanninkielinen maininta ”DUPLICATE” merkitään EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen 7 kohtaan.
4. EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappale, johon on merkittävä alkuperäisen EUR.1-tavaratodistuksen antopäivämäärä, on voimassa kyseisestä päivästä alkaen.

21 ARTIKLA

Alkuperäselvityksen voimassaolo

1. Alkuperäselvitys on voimassa kymmenen kuukautta siitä päivästä, jona se on annettu tai laadittu assosioituneessa viejäosapuolella, ja se on toimitettava mainitun ajan kuluessa assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisille.
2. Alkuperäselvitykset, jotka toimitetaan assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisille 1 kohdassa tarkoitetun voimassaoloajan päätyttyä, voidaan hyväksyä tullietuuskohtelun soveltamiseksi, jos kyseiset alkuperäselvitykset ovat jääneet toimittamatta ennen voimassaolon päättymistä poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.
3. Muissa myöhästymistapauksissa assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaiset voivat hyväksyä alkuperäselvitykset, jos tuotteet on esitetty tulliviranomaisille ennen voimassaolon päättymistä.

22 ARTIKLA

Vapaa-alueet

1. Assosioituneet osapuolet toteuttavat kaikki tarpeelliset toimet varmistaakseen, että kaupan kohteena olevia tuotteita, joista on annettu alkuperäselvitys ja joita kuljetuksen aikana pidetään niiden alueella sijaitsevalla vapaa-alueella, ei vaihdeta toisiin tavaroihin eikä niille tehdä muita toimintoja kuin niiden kunnan säilyttämiseksi tarkoitetut tavanomaiset toiminnot.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, kun assosioituneen osapuolen alkuperätuotteita, joista on annettu alkuperäselvitys, tuodaan vapaa-alueelle ja niille suoritetaan valmistus tai käsittely, uusi alkuperäselvitys voidaan antaa tai laatia, jos kyseinen valmistus tai käsittely on tämän lisäyksen mukainen.

23 ARTIKLA

Tuontiin liittyvät vaatimukset

Alkuperäselvitykset on esitettävä assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisille kyseisessä assosioituneessa osapuolella sovellettavia menettelyjä noudattaen.

24 ARTIKLA

Tuonti osalähetyksinä

Jos harmonoidun järjestelmän XVI tai XVII jaksoon taikka nimikkeisiin 7308 ja 9406 kuuluvat, harmonoidun järjestelmän yleisten tulkintasääntöjen säännössä 2 olevassa a alakohdassa tarkoitetut osiin puretut tai kokoamattomat tuotteet tuodaan osalähetyksinä tuojan pyynnöstä ja assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisten määräämin edellytyksin, tulliviranomaisille toimitetaan tällaisista tuotteista yksi alkuperäselvitys ensimmäistä osalähetystä tuotaessa.

25 ARTIKLA

Poikkeukset alkuperäselvityksen antamisesta

1. Yksityishenkilöiden yksityishenkilöille pikkulähetysinä lähettämät tuotteet ja matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät tuotteet voidaan tuoda alkuperätuotteina ilman alkuperäselvityksen toimittamista, jos kyseessä ei ole kaupallinen tuonti ja tuotteiden on ilmoitettu täyttävän tämän lisäyksen vaatimukset ja kun ei ole syytä epäillä annetun ilmoituksen todenmukaisuutta.
2. Tuontia ei pidetä kaupallisena tuontina, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) tuonti on satunnaista;
 - b) tuonti koostuu ainoastaan vastaanottajien tai matkustajien tai heidän perheidensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuista tuotteista;
 - c) tuotteiden luonne ja määrä ei viittaa mihinkään kaupalliseen tarkoitukseen.
3. Tuotteiden yhteisarvo ei saa ylittää 500 euroa pikkulähetysten osalta eikä 1 200 euroa matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvien tuotteiden osalta.

26 ARTIKLA

Poikkeavuudet ja muotovirheet

1. Pienet poikkeavuudet alkuperäselvityksen merkintöjen ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämiseksi tullitoimipaikkaan toimitettujen asiakirjojen merkintöjen välillä eivät sinänsä tee alkuperäselvityksestä mitätöntä, jos osoitetaan, että kyseinen asiakirja vastaa niitä tuotteita, joita varten se on toimitettu.
2. Alkuperäselvityksessä olevat lyöntivirheiden kaltaiset selvät muotovirheet eivät saa johtaa 1 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen hylkäämiseen, elleivät kyseiset virheet ole sellaisia, että ne antavat aihetta epäillä kyseisten asiakirjojen merkintöjen oikeellisuutta.

27 ARTIKLA

Tavarantoimittajan ilmoitukset

1. Jos assosioituneessa osapuolella annetaan EUR.1-tavaratodistus tai laaditaan alkuperäilmoitus alkuperätuotteille, joiden valmistuksessa on käytetty tämän lisäyksen 7 artiklan mukaisesti toisesta assosioituneesta osapuolesta tulevia tavaroita, joille on suoritettu siellä valmistus tai käsittely mutta jotka eivät ole saaneet etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa, kyseisille tavaroille tämän artiklan mukaisesti annettu tavarantoimittajan ilmoitus on otettava huomioon.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu tavarantoimittajan ilmoitus on asianomaisille tavaroille assosioituneessa osapuolella suoritettua valmistusta tai käsittelyä koskeva näyttö silloin, kun määritetään, voidaanko katsoa, että kyseisten tavaroiden valmistuksessa käytettävät tuotteet ovat assosioituneen viejäosapuolen alkuperätuotteita ja että ne täyttävät tämän lisäyksen muut vaatimukset.

3. Tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta tavarantoimittajan on laadittava erillinen tavarantoimittajan ilmoitus jokaisesta tavaralähetyksestä tämän lisäyksen liitteessä VI määrättyssä muodossa paperille, joka liitetään kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun sellaiseen kaupalliseen asiakirjaan, jossa asianomaisten tavaroiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi.

4. Jos tavarantoimittaja toimittaa tietylle asiakkaalle säännöllisesti tavaroita, joille jossakin assosioituneessa osapuolella suoritettavan valmistuksen tai käsittelyn oletetaan pysyvän jonkin aikaa muuttumattomana, tavarantoimittaja voi antaa yhden tavarantoimittajan ilmoituksen, joka koskee myös kyseisten tavaroiden myöhempiä lähetyksiä, jäljempänä 'tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus'.

Tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus voi olla voimassa enintään kahden vuoden ajan päivästä, jona tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus on laadittu. Sen assosioituneen osapuolen tulliviranomaiset, jossa tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus laaditaan, vahvistavat pidempää voimassaoloaika koskevat edellytykset.

Tavarantoimittajan on laadittava tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus tämän lisäyksen liitteessä VII määrättyssä muodossa olevalle lomakkeelle ja kuvattava asianomaiset tavarat riittävän yksityiskohtaisesti niiden tunnistamiseksi. Ilmoitus on toimitettava asianomaiselle asiakkaalle ennen kuin kyseiselle asiakkaalle toimitetaan ensimmäinen tavaralähetys, jota kyseinen tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus koskee, tai ensimmäisen tavaralähetysten yhteydessä. Jos tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitusta ei enää sovelleta toimitettuihin tavaroihin, tavarantoimittajan on ilmoitettava asiasta välittömästi asiakkaalle.

5. Edellä 3 kohdassa tarkoitettu tavarantoimittajan ilmoitus ja 4 kohdassa tarkoitettu tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus on kirjoitettava koneella tai painettava yhdellä niistä kielistä, joilla tämä sopimus on tehty, sen assosioituneen osapuolen lainsäädännön mukaisesti, jossa ilmoitus laaditaan, ja siinä on oltava tavarantoimittajan alkuperäinen omakätinen allekirjoitus. Kyseiset ilmoitukset voidaan kirjoittaa myös käsin; tällaisessa tapauksessa tavarantoimittajan ilmoitus tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus on kirjoitettava musteella painokirjaimin.

6. Edellä 3 kohdassa tarkoitetun tavarantoimittajan ilmoituksen tai 4 kohdassa tarkoitetun tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen laativan tavarantoimittajan on oltava valmis esittämään milloin tahansa sen assosioituneen osapuolen tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa ilmoitus laaditaan, kaikki asiaankuuluvat asiakirjat, joilla todistetaan kyseisessä ilmoituksessa annetut tiedot oikeiksi.

28 ARTIKLA

Euroina ilmaistavat määrät

1. Tämän lisäyksen 16 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 25 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi tapauksissa, joissa tuotteet laskutetaan muuna valuuttana kuin euroina, ne EU:n jäsenvaltiot, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön, vahvistavat euroina ilmaistuja määriä vastaavat määrät vuosittain omana kansallisena valuuttanaan.

2. Lähetykseen sovelletaan tämän lisäyksen 16 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tai 25 artiklan 3 kohtaa sen valuutan perusteella, jona kauppalasku on laadittu, asianomaisen EU:n jäsenvaltion vahvistaman määrän mukaisesti.

3. Kansallisena valuuttana käytettävät määrät ovat euroina ilmaistujen määrien vasta-arvot kyseisenä valuuttana lokakuun ensimmäisen arkipäivän euron kurssin mukaisesti. Nämä määrät on annettava tiedoksi Euroopan komissiolle viimeistään 15 päivänä lokakuuta, ja niitä sovelletaan seuraavan vuoden 1 päivästä tammikuuta. Euroopan komissio ilmoittaa asiaankuuluvat määrät asianomaisille maille.

4. Asianomainen EU:n jäsenvaltio voi pyöristää ylöspäin tai alaspäin määrää, joka saadaan muunnettaessa euroina ilmaistu määrä sen kansalliseksi valuutaksi. Ylöspäin tai alaspäin pyöristetty määrä voi poiketa muuntamisen tuloksena saadusta määrästä enintään viisi prosenttia. EU:n jäsenvaltio voi pitää euroina ilmaistun määrän kansallisena valuuttana ilmaistun vasta-arvon muuttumattomana, jos kyseisen määrän muuntaminen 3 kohdassa määrättynä vuotuisen tarkistuksen ajankohtana ilman mahdollista pyöristystä ylöspäin tai alaspäin korottaisi kansallisena valuuttana ilmaistua vasta-arvoa alle 15 prosenttia. Kansallisena valuuttana ilmaistava vasta-arvo voidaan pitää samana, jos kyseinen vasta-arvo alenisi muuntamisen tuloksena.

5. Sekakomitea tarkastelee euroina ilmaistavia määriä uudelleen minkä tahansa assosioituneen osapuolen pyynnöstä. Sekakomitea harkitsee kyseisessä uudelleentarkastelussa, onko toivottavaa säilyttää asianomaisten arvorajojen reaali vaikutus entisellään. Kyseistä tarkoitusta varten se voi päättää muuttaa euroina ilmaistavia määriä.

V OSA

YHTEISTYÖN JA ASIAKIRJANÄYTÖN PERIAATTEET

29 ARTIKLA

Asiakirjanäyttö, alkuperäselvitysten ja todistusasiakirjojen säilyttäminen

1. Viejän, joka on laatinut alkuperäilmoituksen tai hakenut EUR.1-tavaratodistusta, on säilytettävä kyseisen alkuperäselvityksen ja kaikkien tuotteen alkuperäasemaa koskevien todistusasiakirjojen paperituloste tai sähköinen versio vähintään kolmen vuoden ajan alkuperäilmoituksen antamis- tai laatimispäivästä.

2. Tavarantoimittajan, joka laatii tavarantoimittajan ilmoituksen, on säilytettävä tavarantoimittajan ilmoituksen ja kaikkien kauppalaskujen, lähetysluetteloiden tai muiden kaupallisten asiakirjojen, joiden liitteenä kyseinen tavarantoimittajan ilmoitus on, jäljennökset sekä tämän lisäyksen 27 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kolme vuotta.

Tavarantoimittajan, joka laatii tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen, on säilytettävä tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen sekä kaikkien kyseisessä tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksessa mainittuja asianomaiselle asiakkaalle lähetettyjä tavaroita koskevien kauppalaskujen, lähetysluetteloiden tai muiden kaupallisten asiakirjojen jäljennökset sekä tämän lisäyksen 27 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kolmen vuoden ajan tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen voimassaolon päättymispäivän jälkeen.

3. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa alkuperäasemaa koskevia todistusasiakirjoja ovat seuraavat:

- a) esimerkiksi viejän tai tavarantoimittajan tileihin tai sisäiseen kirjanpitoon sisältyvä suora näyttö käsittelyistä, jotka tämä on suorittanut tuotteen tuottamiseksi;
- b) asiakirjat, joilla todistetaan käytettyjen ainesten alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- c) asiakirjat, joilla todistetaan ainesten valmistus tai käsittely asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella ja jotka on laadittu tai annettu kyseisessä assosioituneessa osapuolella sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- d) alkuperäilmoitukset tai EUR.1-tavaratodistukset, joilla todistetaan käytettyjen ainesten alkuperäasema ja jotka on laadittu tai annettu assosioituneissa osapuolissa tämän lisäyksen mukaisesti;
- e) assosioituneiden osapuolten ulkopuolella tämän lisäyksen 12 ja 13 artiklan nojalla suoritettua valmistusta tai käsittelyä koskevat asianmukaiset todisteet, joilla todistetaan kyseisten artiklojen vaatimusten täyttyminen.

4. EUR.1-tavaratodistuksia antavien assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaisten on säilytettävä tämän lisäyksen 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu EUR.1-tavaratodistushakemus vähintään kolme vuotta.

5. Assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisten on säilytettävä niille toimitetut alkuperäilmoitukset ja EUR.1-tavaratodistukset vähintään kolme vuotta.

6. Tavarantoimittajan ilmoituksia, joilla todistetaan käytetyille aineksille assosioituneessa osapuolella suoritettu valmistus tai käsittely ja jotka on laadittu kyseisessä assosioituneessa osapuolella, on kohdeltava alkuperäilmoituksena, EUR.1-tavaratodistuksena tai tämän lisäyksen 16 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 4 kohdassa ja 27 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuna tavarantoimittajan ilmoituksena tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksena, joita käytetään todisteena siitä, että alkuperäilmoituksessa tai EUR.1-tavaratodistuksessa tarkoitettuja tuotteita voidaan pitää kyseisen assosioituneen osapuolen alkuperätuotteina ja että ne täyttävät muut tämän lisäyksen vaatimukset.

30 ARTIKLA

Riitojen ratkaiseminen

Jos tämän lisäyksen 32 ja 33 artiklassa määrätyistä tarkastusmenettelyistä tai tämän lisäyksen tulkinnasta syntyy riita, jota tarkastusta pyytävät tulliviranomaiset ja kyseisen tarkastuksen tekemisestä vastaavat tulliviranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, ne saattavat asian sekakomitean ratkaistavaksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta puitesopimuksen 90 artiklan soveltamista. Tuojan ja assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisten väliset riidat ratkaistaan aina kyseisen assosioituneen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

VI OSA

HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ

31 ARTIKLA

Ilmoitukset ja yhteistyö

1. Assosioituneiden osapuolten tulliviranomaisten on annettava toisilleen tullitoimipaikkojensa EUR.1-tavaratodistusten antamisessa käyttämien leimasinten leimanäytteet ja valtuutetuille viejille myönnettyjen valtuutusnumeroiden mallit sekä niiden tulliviranomaisten osoitteet, jotka vastaavat kyseisten EUR.1-tavaratodistusten ja alkuperäilmoitusten tarkastamisesta.
2. Sen varmistamiseksi, että tätä lisäystä sovelletaan asianmukaisesti, assosioituneiden osapuolten tulliviranomaiset avustavat toisiaan tarkastaessaan EUR.1-tavaratodistusten, alkuperäilmoitusten ja tavarantoimittajan ilmoitusten sekä kyseisissä asiakirjoissa annettujen tietojen oikeellisuutta.

32 ARTIKLA

Alkuperäselvitysten tarkastaminen

1. Alkuperäselvitysten jälkitarkastus tehdään pistokokein tai aina kun assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaisilla on perusteltua aiheita epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, asianomaisten tuotteiden alkuperäasemaa tai tämän lisäyksen muiden vaatimusten täyttymistä.

2. Kun assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaiset esittävät jälkitarkastuspyynnön, ne palauttavat assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaisille EUR.1-tavaratodistuksen ja kauppalaskun, jos se on annettu, sekä alkuperäilmoituksen tai kyseisten asiakirjojen jäljennökset ja esittävät tarvittaessa syyt jälkitarkastuspyyntöön. Tarkastuspyynnön tueksi annetaan kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella alkuperäselvityksessä olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.
3. Assosioituneen viejäosapuolen tulliviranomaiset tekevät tarkastuksen. Tätä varten niillä on oikeus vaatia todisteita ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.
4. Jos assosioituneen tuojaosapuolen tulliviranomaiset päättävät lykätä etuuskohtelun myöntämistä asianomaisille tuotteille tarkastuksen tulosten saamiseen asti, niiden on tarjottava tuojalle mahdollisuutta tuotteiden luovutukseen, jos tarpeellisiksi katsotut varotoimenpiteet toteutetaan.
5. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille mahdollisimman pian. Kyseisistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko asiakirjat aitoja ja voidaanko asianomaisia tuotteita pitää toisen assosioituneen osapuolen alkuperätuotteina ja täyttävätkö ne muut tämän lisäyksen vaatimukset.
6. Jos perustellun epäilyn tapauksessa vastausta ei ole saatu kymmenen kuukauden kuluessa tarkastuspyynnön päivämäärästä tai vastauksessa ei ole riittävästi tietoja sen ratkaisemiseksi, ovatko kyseiset asiakirjat aitoja tai mikä on tuotteiden tosiasiallinen alkuperä, tarkastusta pyytäneet tulliviranomaiset epäävät tullietuuskohtelun, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa.

33 ARTIKLA

Tavarantoimittajan ilmoitusten tarkastaminen

1. Tavarantoimittajan ilmoitusten tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitusten jälkitarkastus voidaan tehdä pistokokein tai aina, kun sen assosioituneen osapuolen tulliviranomaisilla, jossa tällaiset ilmoitukset on otettu huomioon EUR.1-tavaratodistuksen antamiseksi tai alkuperäilmoituksen laatimiseksi, on perusteltu syy epäillä kyseisen asiakirjan aitoutta tai siinä annettujen tietojen oikeellisuutta.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa assosioituneen osapuolen tulliviranomaiset palauttavat tavarantoimittajan ilmoituksen tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen ja siinä tarkoitettuja tavaroita koskevat kauppalaskut, lähetysluettelot tai muut kaupalliset asiakirjat sen assosioituneen osapuolen tulliviranomaisille, jossa ilmoitus on laadittu, ja esittävät tarvittaessa sisältöä tai muotoa koskevat syyt tarkastuspyynnölle.

Tarkastusta pyytävän assosioituneen osapuolen tulliviranomaiset toimittavat jälkitarkastuspyynnön tueksi kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella tavarantoimittajan ilmoituksessa tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksessa olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Tarkastuksen suorittaa sen assosioituneen osapuolen tulliviranomaiset, jossa tavarantoimittajan ilmoitus tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus on laadittu. Tätä varten niillä on oikeus vaatia näyttöä ja tarkastaa tavarantoimittajan tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille mahdollisimman pian. Kyseisistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko tavarantoimittajan ilmoituksessa tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksessa olevat tiedot oikein, ja niiden perusteella tulliviranomaisten on voitava määritellä, voitaisiinko tällainen ilmoitus ottaa huomioon EUR.1-tavaratodistusta annettaessa tai alkuperäilmoitusta laadittaessa ja missä määrin tämä voidaan tehdä.

34 ARTIKLA

Seuraamukset

Kumpikin assosioitunut osapuoli määrää, että jos sen kansallisessa lainsäädännössä rikotaan tätä lisäystä, tämä johtaa rikosoikeudellisiin, siviilioikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin.

VII OSA

TÄMÄN LISÄYKSEN SOVELTAMINEN

35 ARTIKLA

San Marino

EU:n ja San Marinon välisen tulliliiton vuoksi San Marinon alkuperätuotetta pidetään EU:n alkuperätuotteena, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän lisäyksen 2 artiklan soveltamista.

36 ARTIKLA

Ceuta ja Melilla

1. Tätä lisäystä sovellettaessa ilmaisu ”EU” ei sisällä Ceutaa ja Melillaa.
2. Ceutaan tai Melillaan tuotaville Andorran alkuperätuotteille myönnetään kaikilta osin samanlainen tullikohtelu kuin EU:n tullialueen alkuperätuotteille Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan pöytäkirjan 2¹ mukaisesti. Andorra myöntää tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien Ceutan ja Melillan alkuperätuotteiden tuonnille saman tullikohtelun kuin EU:sta tuotaville EU:n alkuperätuotteille.

¹ EYVL L 302, 15.11.1985, s. 23.

3. Ceutan ja Melillan alkuperä tuotteita koskevaa tämän artiklan 2 kohtaa sovellettaessa tätä lisäystä sovelletaan soveltuvin osin tämän lisäyksen liitteessä V määrättyjä erityisedellytyksiä noudattaen.

ALKUHUOMAUTUKSET TÄMÄN LISÄYKSEN LIITTEESSÄ II OLEVAAN LUETTELOON

Huomautus 1 – Yleistä

Luettelossa asetetaan edellytykset, jotka kaikkien tuotteiden on täytettävä, jotta niitä voitaisiin pitää tässä lisäyksessä olevan 4 artiklan mukaisesti riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä. Tuotteesta riippuen sääntöjä on neljä erilaista:

- a) valmistuksessa tai käsittelyssä ei ylitetä ei-alkuperäainesten enimmäismäärää;
- b) valmistuksen tai käsittelyn seurauksena valmistettujen tuotteiden nelinumeroinen nimike muuttuu muuksi kuin käytettyjen aineiden nelinumeroinen nimike tai valmistettujen tuotteiden kuusinumeroinen alanimike muuttuu muuksi kuin käytettyjen aineiden kuusinumeroinen alanimike;
- c) erityinen valmistus- tai käsittelytoimi toteutetaan;
- d) valmistus tai käsittely suoritetaan tietyille kokonaan tuotetuille aineksille.

Huomautus 2 – Luettelon rakenne

- 2.1. Luettelon kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa kuvataan tuotettu tuote. Nimikkeen tai ryhmän numero on sarakkeessa 1 ja nimikkeestä tai ryhmästä käytetty tavaran kuvaus sarakkeessa 2. Jokaista kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa olevaa merkintää koskeva sääntö on sarakkeessa 3. Jos sarakkeen 1 numeron edellä on maininta ”ex”, tämä tarkoittaa, että sarakkeen 3 sääntöä sovelletaan ainoastaan sarakkeessa 2 mainittuun nimikkeen osaan.
- 2.2. Kun sarakkeessa 1 on koottu yhteen useita nimikkeitä tai mainittu ryhmän numero ja sarakkeessa 2 on tämän vuoksi yleisluonteinen tavaran kuvaus, vastaavaa sarakkeen 3 sääntöä sovelletaan kaikkiin niihin tuotteisiin, jotka harmonoidussa järjestelmässä luokitellaan kyseisen ryhmän nimikkeisiin tai johonkin nimikkeistä, jotka on koottu sarakkeeseen 1.
- 2.3. Kun luettelossa on eri sääntöjä, joita sovelletaan samaan nimikkeeseen kuuluviin eri tuotteisiin, jokaisessa luetelmakohdassa on sen nimikkeen osan kuvaus, jota vastaavat sarakkeen 3 säännöt koskevat.
- 2.4. Kun sarakkeessa 3 on kaksi vaihtoehtoista sääntöä ”tai”-sanalla erotettuina, viejä voi itse valita, kumpaa käyttää.

Huomautus 3 – Esimerkkejä sääntöjen soveltamisesta

- 3.1. Tässä lisäyksessä olevaa 4 artiklaa sovelletaan alkuperäaseman saaneiden, muiden tuotteiden valmistuksessa käytettävien tuotteiden osalta riippumatta siitä, onko alkuperäasema saatu siinä tehtaassa, jossa kyseiset tuotteet käytetään, vai jossakin muussa assosioituneen osapuolen tehtaassa.
- 3.2. Suoritetun valmistuksen tai käsittelyn on tässä lisäyksessä olevan 6 artiklan mukaisesti ylitettävä mainitussa artiklassa määrätyt toimet. Jos näin ei tapahdu, tavarat eivät täytä tullietuuskohtelun myöntämisen edellytyksiä, vaikka luetellut edellytykset täyttyisivät.

Luettelon säännöissä vahvistetaan vaadittavan valmistuksen tai käsittelyn vähimmäismäärä, jonka ylittävä valmistus tai käsittely antaa myös alkuperäaseman, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tässä lisäyksessä olevan 6 artiklan soveltamista; sen sijaan sitä vähäisempi valmistus tai käsittely ei voi antaa alkuperäasemaa.

Näin ollen jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita saadaan käyttää, sitä aiemmalla valmistusasteella olevien ei-alkuperäainesten käyttö on sallittua, mutta myöhemmällä valmistusasteella olevien ei-alkuperäainesten käyttö ei ole.

Jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita ei voida käyttää, sitä aiemmalla valmistusasteella olevien ei-alkuperäainesten käyttö on sallittua, mutta myöhemmällä valmistusasteella olevien ei-alkuperäainesten käyttö ei ole.

3.3. Rajoittamatta huomautuksen 3.2 soveltamista, kun säännössä käytetään ilmaisua ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista”, minkä tahansa nimikkeen aineksia voidaan käyttää (myös sellaisia, joiden kuvaus ja nimike ovat samat kuin tuotteella), jollei kyseiseen sääntöön mahdollisesti sisältyvistä erityisrajoituksista muuta johdu.

Ilmaisu ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen ... aineksista” tai ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavista aineksista” tarkoittaa kuitenkin, että minkä tahansa nimikkeen aineksia voidaan käyttää paitsi niitä, joiden kuvaus on sama kuin luettelon sarakkeessa 2 oleva tuotteen kuvaus.

- 3.4. Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote voidaan valmistaa useammasta kuin yhdestä aineksesta, tämä tarkoittaa, että yhtä tai useampaa ainesta voidaan käyttää. Se ei tarkoita, että niitä kaikkia olisi käytettävä.
- 3.5. Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote on valmistettava tietyistä aineksesta, edellytys ei estä käyttämästä muita aineksia, jotka eivät luonteensa vuoksi voi sitä täyttää.
- 3.6. Jos luettelon säännössä määrätään kaksi prosenttimäärää enimmäisarvoksi ei-alkuperäaineiksille, joita voidaan käyttää, kyseisiä prosenttimääriä ei saa laskea yhteen. Toisin sanoen kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten enimmäisarvo ei saa koskaan olla suurempi kuin korkeampi kyseisistä prosenttimääristä. Yksittäisiä prosenttimääriä ei saa ylittää niiden nimenomaisten ainesten osalta, joita ne koskevat.

Huomautus 4 – Tiettyjä maataloustuotteita koskevat yleiset määräykset

- 4.1. Assosioituneen osapuolen alueella kasvatettuja tai siellä korjattuja nimikkeen 2401 maataloustuotteita on kohdeltava kyseisen assosioituneen osapuolen alueen alkuperätuotteina, vaikka ne olisi kasvatettu tuoduista siemenistä, sipuleista, juurakoista, pistokkaista, varttamisoksista, versoista, nupuista tai kasvien muista elävistä osista.

LUETTELO EI-ALKUPERÄAINEKSIIN SOVELLETTAVASTA VALMISTUKSESTA TAI KÄSITTELYSTÄ,
JOKA ON TEHTÄVÄ, JOTTA VALMISTETTU TUOTE VOI SAADA ALKUPERÄASEMAN

Nimike (1)	Tuotteen kuvaus (2)	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman (3)
ex 24 ryhmä	Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet; lukuun ottamatta:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ja käytettyjen nimikkeen 2401 aineiden paino on enintään 30 prosenttia käytettyjen 24 ryhmän aineiden yhteispainosta
2401	Valmistamaton tupakka; tupakanjätteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 2401 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
2402	Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut sikarit, pikkusikarit ja savukkeet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista ja alanimikkeen 2403 19 piippu- ja savuketupakasta, ja vähintään 10 painoprosenttia kaikista käytetyistä nimikkeen 2401 aineksista on kokonaan tuotettuja
ex 2404	Tuotteet, jotka on tarkoitettu hengitettäväksi sisään kuumennettuina tai muulla tavoin ilman polttamista	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja vähintään 10 painoprosenttia kaikista käytetyistä nimikkeen 2401 aineksista on kokonaan tuotettuja

ALKUPERÄILMOITUKSEN TEKSTI

Alkuperäilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Bulgariankielinen toisinto

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ...⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... преференциален произход⁽²⁾.

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº ...⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...⁽²⁾.

Tšekinkielinen toisinto

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ...⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených mají tyto výrobky preferenční původ v ...⁽²⁾.

Tanskankielinen toisinto

Eksporthøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ...⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...⁽²⁾.

Saksankielinen toisinto

Der Ausführer (Bevolligungs-Nr. ...⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte ...⁽²⁾ Ursprungswaren sind.

Vironkielinen toisinto

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli luba nr ...⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ...⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ...⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ...⁽²⁾.

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ...⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...⁽²⁾.

Kroaatinkielinen toisinto

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ...⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ...⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Italiankielinen toisinto

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ...⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...⁽²⁾.

Latviankielinen toisinto

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ...⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ...⁽²⁾.

Liettuankielinen toisinto

Šiame dokumente išvardytų produktų eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ...⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...⁽²⁾ preferencinės kilmės produktai.

Unkarinkielinen toisinto

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ...⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ...⁽²⁾ származásúak.

Maltankielinen toisinto

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana Nru ...⁽¹⁾) jiddikjara li, hliief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ...⁽²⁾.

Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ...⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn⁽²⁾.

Puolankielinen toisinto

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ...⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Portugalinkielinen toisinto

O, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º...⁽¹⁾), declara que, salvo expressamente indicado expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽²⁾.

Romaniankielinen toisinto

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ...⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...⁽²⁾.

Sloveeninkielinen toisinto

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št. ...⁽¹⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ...⁽²⁾ poreklo.

Slovakinkielinen toisinto

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ...⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ...⁽²⁾.

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa N:o ...⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita⁽²⁾.

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr ...⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung⁽²⁾.

Katalaaninkielinen toisinto

L'exportador dels productes determinats en el present document (Autorització duanera no...⁽¹⁾) declara que, llevat que s'indiqui el contrari, aquests productes tenen l'origen preferencial ...⁽²⁾.

.....⁽³⁾

(Paikka ja päiväys)

.....⁽⁴⁾

(Viejän allekirjoitus, lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

-
- ⁽¹⁾ Kun alkuperäilmoituksen laatii valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun alkuperäilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.
 - ⁽²⁾ Tuotteiden alkuperä merkittävä. Kun alkuperäilmoitus koskee kokonaan tai osittain Ceutan ja Melillan alkuperä tuotteita, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella ”CM” asiakirjassa, jolle ilmoitus laaditaan.
 - ⁽³⁾ Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.
 - ⁽⁴⁾ Kun viejän allekirjoitusta ei vaadita, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

EUR.1-TAVARATODISTUKSEN
JA EUR.1-TAVARATODISTUSHAKEMUKSEN MALLIT

PAINO-OHJEET

1. Kummankin lomakkeen koon on oltava 210×297 mm; lomakkeen pituus saa kuitenkin olla enintään 5 mm määrämittaa pienempi tai enintään 8 mm sitä suurempi. Käytettävän paperin on oltava valkoista, liimakäsiteltyä, hiokkeetonta kirjoituspaperia, joka painaa vähintään 25 g/m^2 . Siinä on oltava vihreä painettu aaltomainen taustakuvio, joka tekee kaikki mekaanisin tai kemiallisin keinoin tehdyt väärennykset havaittaviksi.
2. Assosioituneiden osapuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat pidättää itselleen lomakkeiden paino-oikeuden tai antaa niiden painamisen hyväksymiensä kirjapainojen tehtäväksi. Jälkimmäisessä tapauksessa jokaisessa lomakkeessa on oltava maininta tällaisesta hyväksymisestä. Jokaisessa lomakkeessa on oltava kirjapainon nimi ja osoite tai merkki, josta kirjapaino voidaan tunnistaa. Siinä on myös oltava painettu tai muulla tavoin tehty sarjanumero, josta se voidaan tunnistaa.

EUR.1-TAVARATODISTUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1	N:o A	000.000
	Lukekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä.		
	2. Todistus, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kaupassa ja välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)		
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue	
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	7. Huomautukset		
8. Tavaraerän (järjestys)numero; kollimerkit ja -numerot; kollien lukumäärä ja laji ⁽¹⁾ ; tavarankuvaus	9. Bruttopaino (kg) tai muu mitta (l, m ³ jne.)	10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)	
11. TULLIVIRANOMAISEN VAHVISTUS <i>Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi</i> Vientiasiakirja ⁽²⁾ Laji N:o Annettu Tullitoimipaikka Antamismaa tai -alue..... Leima Paikka ja päiväys..... (Allekirjoitus)	12. VIEJÄN ILMOITUS Allekirjoittanut ilmoittaa, että yllä mainitut tavarat täyttävät tämän todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset. Paikka ja päiväys (Allekirjoitus)		
(1) Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä ”irtotavaraa”. (2) Täytetään vain mikäli viejämään tai -alueen määräykset sitä vaativat.			

<p>13. TARKASTUSPYYNTÖ, lähetetään osoitteeseen:</p>	<p>14. TARKASTUKSEN TULOS</p>
<p>Pyydetään tarkastamaan tämän todistuksen aitous ja oikeellisuus.</p> <p>.....</p> <p>(Paikka ja päiväys)</p> <p>Leima</p> <p>.....</p> <p>(Allekirjoitus)</p>	<p>Tehty tarkastus on osoittanut, että tämä todistus⁽¹⁾</p> <p>☐ on mainitun tullitoimipaikan antama ja että siinä olevat tiedot ovat oikeita.</p> <p>☐ ei vastaa vaadittuja aitous- ja oikeellisuusedellytyksiä (katso oheiset huomautukset).</p> <p>.....</p> <p>(Paikka ja päiväys)</p> <p>Leima</p> <p>.....</p> <p>(Allekirjoitus)</p> <p>_____</p> <p>⁽¹⁾ Merkitään rasti asianomaiseen kohtaan.</p>

EUR.1-TAVARATODISTUSHAKEMUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 N:o A 000.000		
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	Lukekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä.		
	2. Hakemus todistusta varten, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kaupassa		
	<p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">ja</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p>välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)</p>		
4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan			5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	7. Huomautukset		
8. Tavaraerän (järjestys)numero; kollimerkit ja -numerot; kollien lukumäärä ja laji ⁽¹⁾ ; tavaraukuvaus	9. Bruttopaino (kg) tai muu mitta (l, m ³ jne.)	10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)	
⁽¹⁾ Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä ”irtotavaraa”.			

VIEJÄN ILMOITUS

Allekirjoittanut kääntöpuolella mainittujen tavaroiden viejä

ILMOITTAA, että tavarat täyttävät oheisen todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset;

MAINITSEE seuraavassa seikat, joiden nojalla kyseiset tavarat täyttävät mainitut edellytykset:

.....
.....
.....
.....

TOIMITTAA seuraavat todistusasiakirjat⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

SITOUTUU esittämään asianomaisten viranomaisten pyynnöstä kaiken sen lisätodistusaineiston, jonka ne mahdollisesti katsovat tarpeelliseksi oheisen todistuksen antamiseksi, sekä tarvittaessa hyväksymään kaikki mainittujen viranomaisten suorittamat, kirjanpitoonsa ja kääntöpuolella kuvattujen tavaroiden valmistusolosuhteisiin kohdistuvat tarkastukset;

PYYTÄÄ, että kyseisille tavaroille annettaisiin oheinen todistus.

.....
(Paikka ja päiväys)

.....
(Allekirjoitus)

-
- ⁽¹⁾ Esimerkiksi: tuontiasiakirjat, tavaratodistukset, kauppalaskut, valmistajan ilmoitukset jne., jotka koskevat valmistuksessa käytettyjä tuotteita tai samassa tilassa jälleenvietyjä tavaroita.

CEUTAN JA MELILLAN ALKUPERÄTUOTTEITA
KOSKEVAT ERITYISEDELLYTYKSET

AINOA ARTIKLA

1. Jos seuraavat tuotteet ovat tämän lisäyksen 13 artiklan muuttumattomuussäännön mukaisia, ne katsotaan

1) Ceutan ja Melillan alkuperätuotteiksi:

a) Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotetut tuotteet;

b) Ceutassa ja Melillassa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotettuja tuotteita, jos

(i) tuotteille on suoritettu tämän lisäyksen 4 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai

ii) tuotteet ovat Andorran tai EU:n alkuperätuotteita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty tämän lisäyksen 6 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä enemmän;

2) Andorran alkuperätuotteiksi:

a) Andorrassa kokonaan tuotetut tuotteet;

b) Andorrassa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin Andorrassa kokonaan tuotettuja tuotteita, jos

(i) tuotteille on suoritettu tämän lisäyksen 4 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai

(ii) tuotteet ovat Ceutan ja Melillan tai EU:n alkuperätuotteita edellyttäen, että niitä on valmistettu tai käsitelty tämän lisäyksen 6 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä enemmän.

2. Ceutaa ja Melillaa pidetään yhtenä alueena.

3. Viejän tai viejän valtuuttaman edustajan on merkittävä assosioituneen viejäosapuolen nimi sekä tehtävä merkintä ”Ceuta ja Melilla” EUR.1-tavaratodistusten 2 kohtaan tai alkuperäilmoitukseen. Kun kyseessä ovat Ceutan ja Melillan alkuperätuotteet, on lisäksi tehtävä alkuperäasemaa koskeva merkintä EUR.1-tavaratodistuksen 4 kohtaan tai alkuperäilmoitukseen.

4. Tämän lisäyksen soveltamisesta Ceutassa ja Melillassa vastaavat Espanjan tulliviranomaiset.

TAVARANTOIMITTAJAN ILMOITUS

Tavarantoimittajan ilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

TAVARANTOIMITTAJAN ILMOITUS

tavaroille, joita on valmistettu tai käsitelty assosioituneessa osapuolella
niiden saamatta etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa

Allekirjoittanut, tässä kauppalaskun, lähetysluettelon tai muun kaupallisen asiakirjan liitteenä olevassa tavarantoimittajan ilmoituksessa mainittujen tavaroiden toimittaja, ilmoittaa että:

1. Seuraavia aineksia, jotka eivät ole [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen/asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] alkuperä tuotteita, on käytetty [asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella/asiaankuuluvissa assosioituneessa osapuolissa] toimitettujen tavaroiden tuottamiseksi:

Toimitettujen tavaroiden kuvaus ⁽¹⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten kuvaus	Käytettyjen ei-alkuperäainesten nimike ⁽²⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ⁽²⁾⁽³⁾
Yhteisarvo:			

2. Kaikki muut toimitettujen tavaroiden tuottamiseksi [asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella / asiaankuuluvissa assosioituneissa osapuolissa] käytetyt ainekset ovat [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] alkuperäaineita.
3. Seuraavia tavaroita on valmistettu tai käsitelty [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] ulkopuolella Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä erillisten osapuolten Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan välisestä assosiaatiosta tehdyn sopimuksen Andorraa koskevan pöytäkirjan lisäyksessä 1 olevan 12 artiklan mukaisesti, ja ne ovat saavuttaneet siellä yhteensä seuraavan arvonlisäyksen:

Toimitettujen tavaroiden kuvaus	[Asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen/Asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys ⁽⁴⁾
	(Paikka ja päiväys)
	(Tavarantoimittajan osoite ja allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

-
- (1) Kun kauppalasku, lähetysluettelo tai muu kaupallinen asiakirja, johon tavarantoimittajan ilmoitus liittyy, koskee erilaisia tavaroita tai tavaroita, joiden valmistuksessa ei ole käytetty samassa suhteessa ei-alkuperäaineita, tavarantoimittajan on selvästi eriteltävä ne.
 - (2) Tähän sarakkeeseen pyydetty merkinnät tehdään vain tarvittaessa.
 - (3) Ilmaisulla 'käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo' tarkoitetaan valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa tuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa ei-alkuperäaineksista [asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella / asiaankuuluvissa assosioituneissa osapuolissa] maksettua hintaa. Jokaisen valmistuksessa käytetyn ei-alkuperäaineksen tarkka arvo on ilmoitettava sarakkeessa "Toimitettujen tavaroiden kuvaus" kyseisen tavarankuvauksen yksikköä kohti.
 - (4) Ilmaisulla 'ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys' tarkoitetaan kaikkia [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] ulkopuolella kertyneitä kustannuksia, mukaan lukien kaikkien siellä lisättyjen aineiden arvo. [Asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / Asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] ulkopuolella yhteensä saavutetun arvonlisäyksen tarkka arvo on merkittävä sarakkeeseen "Toimitettujen tavaroiden kuvaus" kyseisen tavarankuvauksen yksikköä kohti.
-

TAVARANTOIMITTAJAN PITKÄAIKAISILMOITUS

Tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

TAVARANTOIMITTAJAN PITKÄAIKAISILMOITUS

tavaroille, joita on valmistettu tai käsitelty assosioituneessa osapuolella
niiden saamatta etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa

Allekirjoittanut, tässä kauppalaskun, lähetysluettelon tai muun kaupallisen asiakirjan liitteenä olevassa tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksessa mainittujen⁽¹⁾ säännöllisesti toimitettavien tavaroiden toimittaja ilmoittaa, että

1. Seuraavia aineksia, jotka eivät ole [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] alkuperä tuotteita, on käytetty [asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella / asiaankuuluvissa assosioituneissa osapuolissa] toimitettujen tavaroiden tuottamiseksi:

Toimitettujen tavaroiden kuvaus ⁽²⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten kuvaus	Käytettyjen ei-alkuperäainesten nimike ⁽³⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ⁽³⁾⁽⁴⁾
Yhteisarvo:			

2. Kaikki muut toimitettujen tavaroiden tuottamiseksi [asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella / asiaankuuluvissa assosioituneissa osapuolissa] käytetyt ainekset ovat [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] alkuperäaineiksi.
3. Seuraavia tavaroita on valmistettu tai käsitelty [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] ulkopuolella Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä erillisten osapuolten Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan välisestä assosiaatiosta tehdyn sopimuksen Andorraa koskevan pöytäkirjan lisäyksessä 1 olevan 12 artiklan mukaisesti, ja ne ovat saavuttaneet siellä yhteensä seuraavan arvonlisäyksen:

Toimitettujen tavaroiden kuvaus	[Asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / Asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys ⁽⁵⁾

Tämä tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus on voimassa toimitettujen tavaroiden kaikkien seuraavien lähetysten osalta, jotka lähetetään (mistä lähtien) (mihin asti)⁽⁶⁾

Allekirjoittanut tavarantoimittaja sitoutuu ilmoittamaan⁽¹⁾
välittömästi, jos tämä tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus ei ole enää voimassa.

(Paikka ja päiväys)
(Tavarantoimittajan osoite ja allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

-
- (1) Asiakkaan nimi ja osoite.
 - (2) Kun kauppalasku, lähetysluettelo tai muu kaupallinen asiakirja, johon ilmoitus liittyy, koskee erilaisia tavaroita tai tavaroita, joiden valmistuksessa ei ole käytetty samassa suhteessa ei-alkuperäaineita, tavarantoimittajan on selvästi eriteltävä ne.
 - (3) Näihin sarakkeisiin pyydetty merkinnät tehdään vain tarvittaessa.
 - (4) Ilmaisulla 'käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo' tarkoitetaan valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa tuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa ei-alkuperäainesta [asiaankuuluvassa assosioituneessa osapuolella / asiaankuuluvissa assosioituneissa osapuolissa] maksettua hintaa. Jokaisen valmistuksessa käytetyn ei-alkuperäainesten tarkka arvo on ilmoitettava ensimmäisessä sarakkeessa "Toimitettujen tavaroiden kuvaus" kyseisen tavarankuvauksen yksikköä kohti.
 - (5) Ilmaisulla 'ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys' tarkoitetaan kaikkia [asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen / asiaankuuluvien assosioituneiden osapuolten] ulkopuolella kertyneitä kustannuksia, mukaan lukien kaikkien siellä lisättyjen aineiden arvo. [Asiaankuuluvan assosioituneen osapuolen] ulkopuolella yhteensä saavutetun arvonlisäyksen tarkka arvo on merkittävä ensimmäiseen sarakkeeseen "Toimitettujen tavaroiden kuvaus" kyseisen tavarankuvauksen yksikköä kohti.
 - (6) Merkitään päiväykset. Tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen voimassaoloaika ei yleensä saisi olla pidempi kuin 24 kuukautta, jollei sen assosioituneessa osapuolen, jossa tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus laaditaan, tulliviranomaisten määräämistä ehdoista muuta johdu.

HALLINTOVIRANOMAISTEN
KESKINÄINEN AVUNANTO TULLIASIOISSA

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä lisäyksessä tarkoitetaan:

- a) 'tullilainsäädännöllä' assosioituneen osapuolen alueella sovellettavia säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista mihin tahansa muuhun tullimenettelyyn, mukaan luettuina kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- b) 'pyynnön esittäväällä/esittäneellä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka assosioitunut osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tämän lisäyksen mukaisesti;
- c) 'pyynnön vastaanottavalla/vastaanottaneella viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka assosioitunut osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa avunantopyynnön tämän lisäyksen mukaisesti.
- d) 'tiedoilla' tietoja, asiakirjoja, kuvia, kertomuksia, tiedonantoja tai oikeaksi todistettuja jäljennöksiä missä tahansa muodossa, myös sähköisessä muodossa, riippumatta siitä, onko niitä käsitelty tai analysoitu;

- e) 'henkilöllä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä;
- f) 'henkilötiedoilla' kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä koskevia tietoja;
- g) 'tullilainsäädännön vastaisella toimella' mitä tahansa tullilainsäädännön rikkomista tai yritystä rikkoa kyseistä lainsäädäntöä.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Assosioituneet osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvilla aloilla tässä lisäyksessä täsmennetyllä tavalla ja tässä lisäyksessä määrättyjä edellytyksiä noudattaen varmistaakseen erityisesti tullilainsäädäntöä rikkovia toimia ehkäisemällä, tutkimalla ja torjumalla, että tullilainsäädäntöä sovelletaan asianmukaisesti.
2. Tämän lisäyksen mukainen avunanto tulliasioissa koskee sellaista assosioituneen osapuolen hallintoviranomaista, jolla on toimivalta soveltaa tätä lisäystä. Avunanto ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien säännösten soveltamista, eivätkä sen piiriin kuulu sellaiset tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisen pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät kyseiset oikeusviranomaiset ole hyväksyneet tällaisten tietojen luovuttamista.
3. Tämän lisäyksen soveltamisalaan ei kuulu tullien, verojen ja sakkojen kantamisessa annettava apu.

3 ARTIKLA

Pyynnöstä annettava apu

1. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki asiaankuuluvat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan asianmukaisesti, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai saattaisivat olla tullilainsäädännön vastaisia.
2. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on ilmoitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä,
 - a) onko assosioituneen osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu sääntöjen mukaisesti toisen assosioituneen osapuolen alueelle, ja yksilöitävä tarvittaessa, mitä tullimenettelyä tällaisiin tavaroihin on sovellettu;
 - b) onko assosioituneen osapuolen alueelle tuodut tavarat viety sääntöjen mukaisesti toisen assosioituneen osapuolen alueelta, ja yksilöitävä tarvittaessa, mitä tullimenettelyä tällaisiin tavaroihin on sovellettu.
3. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat säännöstensä ja määräystensä mukaiset toimenpiteet varmistaakseen, että erityinen valvonta kohdistetaan:
 - a) henkilöihin, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin;

- b) tavaroihin, jotka kuljetetaan tai voidaan kuljettaa siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;
- c) paikkoihin, joissa tavaroita on varastoitu tai koottu tai joissa niitä saatetaan varastoida tai koota siten, että on perusteltua uskoa, että kyseiset tavarat on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;
- d) liikennevälineisiin, joita käytetään tai voidaan käyttää siten, että on perusteltua olettaa, että kyseiset liikennevälineet on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

4 ARTIKLA

Oma-aloitteinen avunanto

Assosioituneet osapuolet antavat omasta aloitteestaan toisilleen apua säädöstensä ja määräystensä mukaisesti, jos ne katsovat tällaisen avun tarpeelliseksi tullilainsäädännön asianmukaisen soveltamisen kannalta, antamalla tietoja toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista, jotka ovat tai vaikuttavat olevan tullilainsäädännön vastaisia ja joilla voi olla merkitystä toiselle assosioituneelle osapuolelle. Tällaisia tietoja on annettava etenkin seuraavista:

- a) henkilöt, tavarat ja kuljetusvälineet; ja
- b) tullilainsäädännön vastaisissa toimissa käytettävät uudet keinot tai menetelmät.

5 ARTIKLA

Avunantopyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tämän lisäyksen mukaiset pyynnöt on esitettävä kirjallisesti joko paperitulosteena tai sähköisessä muodossa. Pyyntöä täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat on liitettävä pyyntöihin. Pyyntöä vastaanottava viranomaisella voi kiireellisessä tapauksessa hyväksyä myös suullisia pyyntöjä, mutta pyyntöä esittävän viranomaisen on vahvistettava tällaiset suulliset pyynnöt viipymättä kirjallisesti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava seuraavat tiedot:
 - a) pyyntöä esittävän viranomaisen ja pyyntöä yhteyspisteenä toimivan vastuussa olevan virkamiehen henkilöllisyys;
 - b) pyydyt tiedot ja/tai avunantotapa;
 - c) pyyntöä tarkoitus ja aihe;
 - d) asiaan liittyvät lait, asetukset ja muut oikeudelliset seikat;
 - e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista tavaroista tai henkilöistä;
 - f) yhteenveto asiaankuuluvista tosiseikoista ja jo tehdyistä tutkimuksista; ja
 - g) muut saatavilla olevat tiedot, joiden avulla pyyntöä vastaanottava viranomaisella voi vastata pyyntöön.

3. Edellä olevan 1 kohdan mukaiset pyynnöt on esitettävä pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä. Englanninkieliset pyynnöt on hyväksyttävä aina. Vaatimus 1 kohdan mukaiset pyynnöt pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä ei koske asiakirjoja, jotka on liitetty pyynnön mukaan 1 kohdan nojalla.

4. Jos tämän lisäyksen mukainen pyyntö ei täytä 1–3 kohdassa määrättyjä muotovaatimuksia, pyynnön vastaanottanut viranomainen voi vaatia pyynnön korjaamista tai täydentämistä. Varotoimenpiteitä voidaan määrätä, kunnes tällainen korjaaminen tai täydentäminen on saatettu päätökseen.

6 ARTIKLA

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimii avunantopyynnön täyttämiseksi toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojensa mukaan samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman assosioituneen osapuolen muun viranomaisen pyynnöstä ja toimittaa sillä jo olevia tietoja sekä tekee tai teettää tarkoituksenmukaisia tutkimuksia. Tämä määräys koskee myös kaikkia muita viranomaisia, joille pyynnön vastaanottanut viranomainen on välittänyt pyynnön, jos se ei voi toimia itse.
2. Kaikki avunantopyynnöt on täytettävä pyynnön vastaanottavan assosioituneen osapuolen säännösten tai määräysten mukaisesti.

7 ARTIKLA

Tietojen toimitusmuoto

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toimitettava tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle kirjallisesti ja liitettävä mukaan asiaankuuluvat asiakirjat, asiakirjojen oikeaksi todistetut jäljennökset tai muu aineisto. Tällaiset tiedot voidaan toimittaa sähköisessä muodossa.
2. Alkuperäiset asiakirjat on toimitettava kummankin assosioituneen osapuolen oikeudellisten rajoitusten mukaisesti ainoastaan pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tapauksissa, joissa oikeaksi todistetut jäljennökset eivät riitä. Pyynnön esittäneen viranomaisen on palautettava kyseiset alkuperäiset asiakirjat mahdollisimman pian.
3. Ellei 2 kohdan määräyksistä muuta johdu, pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toimitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle kaikki tiedot, jotka liittyvät sen alueella toimivien virallisten elinten tavarailmoituksen tueksi antamien tai vahvistamien asiakirjojen aitouteen.

8 ARTIKLA

Assosioituneen osapuolen virkamiesten läsnäolo toisen assosioituneen osapuolen alueella

1. Assosioituneen osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen assosioituneen osapuolen suostumuksella ja kyseisen toisen assosioituneen osapuolen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneelta viranomaiselta tai tässä lisäyksessä olevan 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulta muulta asianomaiselta viranomaiselta näiden toimipaikassa tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän lisäyksen soveltamiseksi.

2. Assosioituneen osapuolen asianmukaisesti valtuutetut viranomaiset voivat toisen assosioituneen osapuolen suostumuksella ja toisen assosioituneen osapuolen määräämin edellytyksin olla läsnä kyseisen toisen assosioituneen osapuolen alueella suoritettavissa tutkimuksissa.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen virkamiesten on oltava läsnä toisen assosioituneen osapuolen alueella ainoastaan neuvoa-antavassa ominaisuudessa, ja tätä varten kyseisten virkamiesten on
 - a) pystyttävä milloin tahansa esittämään todisteet virallisesta asemastaan;
 - b) pidättäydyttävä käyttämästä virkapukua ja kantamasta aseita; ja
 - c) saatava sama suoja kuin toisen assosioituneen osapuolen virkamiehet sen alueella voimassa olevien säädösten ja määräysten mukaisesti.

9 ARTIKLA

Toimittaminen ja ilmoittaminen

1. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on pyynnön esittävän viranomaisen pyynnöstä toteutettava säädösten ja määräystensä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi tai sellaisista päätöksistä ilmoittamiseksi, jotka tulevat pyynnön esittävaltä viranomaiselta ja jotka kuuluvat tämän lisäyksen soveltamisalaan, pyynnön vastaanottavan viranomaisen alueella asuvalle tai sinne sijoittautuneelle vastaanottajalle.
2. Asiakirjojen toimittamista tai päätöksistä ilmoittamista koskevat pyynnöt on esitettävä kirjallisesti pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin pyynnön vastaanottavan viranomaisen hyväksymällä kielellä.

10 ARTIKLA

Automaattinen ja etukäteen tehtävä tietojenvaihto

1. Assosioituneet osapuolet voivat yhteisestä sopimuksesta tämän lisäyksen 15 artiklan mukaisesti
 - a) vaihtaa automaattisesti kaikkia tämän lisäyksen soveltamisalaan kuuluvia tietoja;
 - b) vaihtaa etukäteen tietoja lähetysten saapumisesta toisen assosioituneen osapuolen alueelle.
2. Assosioituneet osapuolet sopivat järjestelyistä, jotka koskevat sitä, minkä tyyppisiä tietoja ne haluavat vaihtaa, sekä tällaisten tietojen toimittamismuodosta ja -tiheydestä 1 kohdassa tarkoitetun tietojenvaihdon toteuttamiseksi.

11 ARTIKLA

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

1. Tämän lisäyksen mukaisesta vvnannosta voidaan kieltäytyä tai sille voidaan asettaa tiettyjä ehtoja tai vaatimuksia, jos assosioitunut osapuoli katsoo, että tällainen avunanto
 - a) todennäköisesti vaarantaisi Andorran tai sellaisen EU:n jäsenvaltion täysivaltaisuuden, jolta on pyydetty apua;

- b) todennäköisesti uhkasi yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja erityisesti tämän lisäyksen 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitettussa henkilötietojen siirtotapauksissa; tai
- c) loukkaisi elinkeino-, liike- tai ammattisalaisuutta.

2. Pyynnön vastaanottava viranomainen voi lykätä tällaista avunantoa sillä perusteella, että avunanto saattaa häiritä meneillään olevia tutkimuksia, syytetoimia tai menettelyjä. Tällaisessa tapauksessa pyynnön vastaanottanut viranomainen neuvottelee pyynnön esittäneen viranomaisen kanssa sen määrittämiseksi, voidaanko apua antaa pyynnön vastaanottaneen viranomaisen vaatimien ehtojen ja edellytysten mukaisesti.

3. Jos pyynnön esittänyt viranomainen pyytää apua, jota se ei itse voisi pyydettäessä antaa, se huomauttaa kyseisestä seikasta avunantopyynnössä. Pyynnön vastaanottava viranomainen päättää tämän jälkeen, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on ilmoitettava päätöksestään ja sen perusteluista pyynnön esittäneelle viranomaiselle viipymättä.

12 ARTIKLA

Tietojenvaihto ja luottamuksellisuus

1. Tämän lisäyksen nojalla saatuja tietoja saa käyttää ainoastaan tässä lisäyksessä määrättyihin tarkoituksiin.

2. Tämän lisäyksen nojalla saatujen tietojen käytön tullilainsäädännön vastaisia toimia koskevissa hallinto- tai oikeudenkäyntimenettelyissä katsotaan olevan tämän lisäyksen mukaista. Tästä syystä assosioituneet osapuolet voivat käyttää tämän lisäyksen mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja näyttönä todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja lausunnoissa sekä oikeudelle esitettyjen kanteiden ja syytteiden yhteydessä. Pyynnön vastaanottava viranomainen voi asettaa tietojen toimittamisen tai asiakirjoihin tutustumisen ehdoksi, että sille ilmoitetaan tällaisesta tietojen käytöstä.
3. Jos jokin assosioitunut osapuoli haluaa käyttää tämän lisäyksen mukaisesti saatuja tietoja muihin kuin tässä lisäyksessä esitettyihin tarkoituksiin, sen on hankittava kyseiset tiedot antavalta viranomaiselta kirjallinen ennakkosuostumus. Tällaisessa tietojen käytössä on noudatettava kyseisen viranomaisen asettamia rajoituksia.
4. Tämän lisäyksen nojalla missä tahansa muodossa annetut tiedot katsotaan luottamuksellisiksi tai rajoitettuun käyttöön tarkoitetuiksi kummankin assosioituneen osapuolen sovellettavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Tällaisia tietoja koskee salassapitovelvollisuus, ja niihin sovelletaan pyynnön vastaanottaneessa assosioituneessa osapuolella sovellettavissa säädöksissä ja määräyksissä samanlaisille tiedoille myönnettyä suojaa. Assosioituneet osapuolet ilmoittavat toisilleen säädökset ja määräykset, joita niissä sovelletaan tätä tarkoitusta varten.
5. Henkilötietoja voidaan siirtää ainoastaan tällaisia henkilötietoja toimittavan assosioituneen osapuolen tietosuojasääntöjen mukaisesti. Assosioitunut osapuoli ilmoittaa toiselle assosioituneelle osapuolelle asiaa koskevista tietosuojasäännöistään ja pyrkii tarvittaessa parhaansa mukaan sopimaan lisäsuojista.

13 ARTIKLA

Asiantuntijat ja todistajat

Pyynnön vastaanottanut viranomainen voi valtuuttaa edustajiaan esiintymään heille annetun valtuutuksen rajoissa asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä, jotka koskevat tässä lisäyksessä tarkoitettuja aloja, ja esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, jotka voivat olla kyseisen menettelyn kannalta tarpeellisia. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selkeästi, minkä oikeus- tai hallintoviranomaisen edessä, missä asiassa ja missä asemassa tai ominaisuudessa edustajaa kuullaan.

14 ARTIKLA

Avunantokustannukset

1. Jollei 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, assosioituneet osapuolet eivät vaadi toisiltaan korvausta tämän lisäyksen soveltamisesta aiheutuvista kustannuksista.
2. Asiantuntijoille, todistajille, tulkeille ja kääntäjille, lukuun ottamatta julkishallinnon palveluksessa olevia, maksettavista kuluista ja korvauksista vastaa soveltuvin osin pyynnön esittäneen viranomaisen assosioitunut osapuoli.
3. Jos avunantopyyntöön vastaamisesta aiheutuu poikkeuksellisia menoja, assosioituneiden osapuolten on määritettävä ehdot, joita noudattaen avunantopyyntö on täytettävä, sekä tapa, jolla tällaiset kustannukset korvataan.

15 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Tämän lisäyksen täytäntöönpano annetaan Andorran tulliviranomaisten sekä Euroopan komission toimivaltaisten yksiköiden ja EU:n jäsenvaltioiden tulliviranomaisten tehtäväksi soveltuvin osin. Ne päättävät kaikista tämän lisäyksen täytäntöönpanossa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ja ottavat huomioon sovellettavat säädökset ja määräykset ja erityisesti ne, jotka koskevat tietosuojaa.
2. Assosioituneet osapuolet ilmoittavat toisilleen ja neuvottelevat keskenään yksityiskohtaisista täytäntöönpanotoimenpiteistä, jotka kukin assosioitunut osapuoli toteuttaa tämän lisäyksen mukaisesti, erityisesti asianmukaisesti valtuutetuista yksiköistä ja virkamiehistä, jotka katsotaan toimivaltaisiksi lähettämään ja vastaanottamaan tässä lisäyksessä määrättyjä tiedonantoja.
3. EU:ssa tämä lisäys ei vaikuta tämän lisäyksen nojalla saatujen tietojen toimittamiseen Euroopan komission toimivaltaisten yksikköjen ja EU:n jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä.

16 ARTIKLA

Muut sopimukset

Tämä lisäys on ensisijainen yksittäisten EU:n jäsenvaltioiden ja Andorran välillä tehtyjen tai mahdollisesti tehtävien, keskinäistä hallinnollista avunantoa tulliasioissa koskeviin sopimuksiin nähden siltä osin kuin tällaisen sopimuksen määräykset ovat ristiriidassa tämän lisäyksen määräysten kanssa.

17 ARTIKLA

Neuvottelut

Tämän lisäyksen tulkinnan ja täytäntöönpanon osalta assosioituneet osapuolet neuvottelevat keskenään kyseisen asian ratkaisemiseksi tulliyhteistyön alakomiteassa.

PUITESOPIIMUKSEN 80 ARTIKLAN 7 KOHDASSA TARKOITETTU LUETTELO

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004¹ tarkoitettu sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevä hallintotoimikunta.
2. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 537/2014² perustettu Euroopan tilintarkastajien valvontaelinten komitea.
3. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 2018/1971³ perustettu Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin.
4. Komission päätöksellä 2007/172/EY⁴ perustettu ammattipätevyyden tunnustamista käsittelevä koordinoijaryhmä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 537/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisäätteistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista ja komission päätöksen 2005/909/EY kumoamisesta (EUVL L 158, 27.5.2014, s. 77).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1971, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja BERECin tukiviraston (BEREC-virasto) perustamisesta, asetuksen (EU) 2015/2120 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1211/2009 kumoamisesta (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 1).

⁴ Komission päätös, tehty 19 päivänä maaliskuuta 2007, ammattipätevyyden tunnustamista käsittelevän koordinoijaryhmän perustamisesta (EUVL L 79, 20.3.2007, s. 38).

PUITESOPIMUKSEN 62 ARTIKLAN 1 KOHDAN NELJÄNNESSÄ ALAKOHDASSA
TARKOITETUT EU:N PETOSTENTORJUNTAMÄÄRÄYKSET

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371¹:
 - a) 3 artikla – Unionin taloudellisiin etuihin vaikuttava petos;
 - b) 4 artikla – Muut unionin taloudellisiin etuihin liittyvät rikokset;
 - c) 5 artikla – Yllytys, avunanto ja yritys
 - d) 6 artikla – Oikeushenkilöiden vastuu
 - e) 7 artikla – Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset
 - f) 9 artikla – Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset
 - g) 12 artikla – Unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien rikosten vanhentumisaika.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

2. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013¹

a) 7 artikla – Tutkimuksia koskeva menettely.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).